

MØTEINNKALLING

Utvalg: Steigen kommunestyre
Møtested: Rådhuset, leinesfjord
Møtedato: 19.02.2014 **Tid: Kl. 09:00**

Eventuelle forfall, samt forfallsgrunn bes meldt **snarest** til sentralbordet, tlf. 75 77 88 00 eller til postmottak@steigen.kommune.no.

Vararepresentanter som evt. skal møte vil få nærmere innkalling over telefon.

Representantene ordner med skyss på billigste måte.

Orientering: UngData og handlingsplan for folkehelse

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.	Arkivsaksnr.	Tittel
PS 1/14	14/141	MELDINGER
PS 2/14	14/133	SØKNAD OM STYRKNING MIDLER FOR BARNEVERN
PS 3/14	14/140	RESERVASJONSORDNING FOR FASTLEGER - HØRING
PS 4/14	14/97	PEDAGOGISK PSYKOLOGISKE TJENESTE (PPT), NY ORGANISERING
PS 5/14	14/135	VEDTEKTER BARNEHAGER

- PS 6/14 06/737
**FLATØY FYR - GJENOPPBYGGING AV NAUST -
FINANSIERING**
- PS 7/14 14/139
**RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV KOMMUNAL
UTLEIEBOLIG I STEIGEN KOMMUNE**
- PS 8/14 13/1199
**INVITASJON TIL DELTAGELSE I MULIGHETSSTUDIE -
BRUS BODØREGIONENS UTVIKLINGSSKAP**
- PS 9/14 14/134
**ANSETTELSE AV NY RÅDMANN I STEIGEN KOMMUNE
(Møtet vil bli lukket under behandlingen av denne saka, jfr.
Offl. § 25).**

Eventuelt.

MELDINGER

Saksbehandler: Elin Brit Grytøy
Arkivsaksnr.: 14/141

Arkiv: 060

Saksnr.: Utvalg
1/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
19.02.2014

Forslag til vedtak:

Meldingene tas til orientering.

Saksutredning:

1. Brev fra Fylkesmannen i Nordland datert 16.01.14 –
Budsjett 2014 – Økonomiplan 2014-2017 – Steigen
2. Rapport oppfølging av kommunestyrevedtak.

Vedlegg: Ovenfor nevnte dokumenter.

Fylkesmannen i
NORDLAND

topp: lederteamet

- virker for Nordlands beste

Steigen kommune
Rådhuset
8281 Leinesfjord

STEIGEN KOMMUNE Servicekontoret	
Løpenr.	312/14 RH
8 JAN. 2014	
Års/saksnr.	13/1169 6
Ark.kode P	
Ark.kode S	033
Kassasjone	Gradering

Saksb.: Ane Fønnes Odnæs
e-post: fmnoad@fylkesmannen.no
Tlf: 75531616
Vår ref: 2014/308
Deres ref:
Vår dato: 16.01.2014
Deres dato: 02.01.2014
Arkivkode: 331.1

Budsjett 2014 - Økonomiplan 2014-2017 -Steigen

Kommunestyret i Steigen har i møte den 18.12.2013, vedtatt årsbudsjett 2014 og økonomiplan for 2014-2017.

I henhold til kommuneloven § 60 nr. 3 vil kommuner som har vedtatt budsjett eller økonomiplan med underbalanse, eller som har manglende inndekning av tidligere års merforbruk, bli ført opp i register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). I brev av 23.10.00 fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er Fylkesmannen pålagt å gjennomgå kommunenes budsjett, økonomiplaner og regnskap for å kontrollere om kommunene utløser betinget kontroll etter kriteriene i kommuneloven § 60. Det er KRD som har ansvaret for føring av registeret.

Fylkesmannen har gjort en slik vurdering av Steigen kommunes budsjett og økonomiplan, og denne gjennomgangen gir ikke grunnlag for oppføring i registeret. Kommunen budsjetterer med positivt netto driftsresultat, og både budsjett og økonomiplan er gjort opp i balanse.

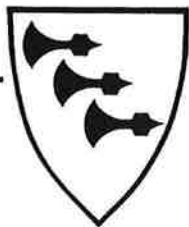
Fylkesmannen har videre vurdert kommunens anslag på frie inntekter, som samlet synes å ligge på et forsvarlig nivå.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Tor Sande
fung.avdelingsdirektør

Kopi til:
Salten kommunerevisjon Boks 140 8201 FAUSKE

STEIGEN KOMMUNE

LEINESFJORD, 16.01.2014

Saksnr.
12/238-11

Arkivkode
033

Gradering

Avd/Sek/Saksb
SAD/SERV/EBG

Deres ref.

RAPPORT OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAKENE 20.06.13

S.nr.	Saker til behandling 20.06.13	Årsaksnr.	Saksbehandler	Status
15/13	Årsmelding 2012	13/548	Inge Albriksen	Årsmeldingen framlagt kommunestyret og vedtatt. Lagt ut på kommunens hjemmeside.
16/13	Regnskap 2012	13/482	Roy Hanssen	Regnskapet oversendt revisjon og Fylkesmannen
17/13	Veiadresser i Steigen	13/413	Gjermund Laxaa	Arbeidet er i full gang, i tråd med vedtaket.
18/13	Reguleringsplan Bogsjyen	12/868	Tordis Sofie Langseth	Planprosessen avslutta, den vedtatte planen er kunngjort.
19/13	Salg av tomter i Leinesfjord	12/552	Tordis Sofie Langseth	Ingen videre oppfølging.
20/13	Oppgradering av Kalvdalveien	13/580	Tordis Sofie Langseth	Prosjektet er gjennomført.
21/13	Industriområde Helnessund – Tilleggsfinansiering	12/186	Per Løken	Prosjektet er gjennomført, nær avslutning.
22/13	Oppfølging av fylkesmannens tilsyn med 2 skoler	13/221	Roy Hanssen	Melding om at saken/rapporten er behandlet av kommunestyret er oversendt Fylkesmannen
23/13	Steigenbarnehagen avd. Leinesfjord – planlegging/framtidig utbygging	13/589	Inge Albriksen	Saken fulgt av byggekomite med engasjement av arkitekt. Plantegninger for utbygg ferdig, brukerne har gått gjennom materialer og foreslått små endringer som

				arkitekten jobber med. Kravspesifikasjon som grunnlag for anbudsrunde vil bli ferdigstilt i løpet av de nærmeste måneder.
24/13	Finansiering av stilling som folkehelsekoordinator	13/217	Siv Johansen	Vedtaket er iverksatt.
25/13	Videreføring av fast stilling i 50 % som ruskonsulent ved NAV Steigen	13/348	Berit Woie-Berg	Vedtaket iverksatt.
26/13	Økning av stilling som flyktningkonsulent fra 50 % til 100 %	13/350	Berit Woie-Berg	Vedtaket iverksatt.
27/13	Økonomiske innsparinger – vurdering av tiltak	13/570	Roy Hanssen	De tiltakene som ble vedtatt å skulle vurderes, ble saksbehandlet og lagt fram i kommunestyret møte 17.10.2013
28/13	Godkjenning av vedtekter for Steigen eldreråd	11/1378	Elin B. Grytøyr	Utskrift sendt leder og sekretær for eldrerådet
30/13	Opptak av byggelån	10/188	Turid Markussen	Byggelån er tatt opp i Kommunalbanken
31/13	Maling av Leiranger kirke – tilleggsfinansiering	12/10896	Roy Hanssen	Tilleggsfinansieringen vedtatt og godkjent. Arbeidet er nå fullført.
32/13	Uttalelse ang. oljevirkosomhet i havområdene omkring Lofoten, Vesterålen og Senja			Utallelsen sendt Avisa Nordland og Lokalavisa Nord-Salten

RAPPORT OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAKENE 18.09.13

33/13	Boligbygging i Steigen	12/52	Per Løken	Anbudsdokumenter er utarbeid, klart for utlegging på Doffin.
34/13	Klage på avslag fradeling av skogteig gnr. 105, bnr.1	13/444	Tordis Sofie Langseth	FM har overprøvd kommunestyrets vedtak. Delingssøknaden er avslått.
35/13	Søknad om permisjon fra vervet som medlem i kontrollutvalget	13/879	Elin B. Grytøyr	Utskrift sendt Torhild Nilsen, Rose-Mari Moen, Henry Selvik, Kontrollutvalgets leder, Salten kontrollutvalgsservice og Økonomi v/lønn.
36/13	Søknad om permisjon fra politiske verv i Steigen kommune	13/896	Elin B. Grytøyr	Utskrift sendt Wibeke Aasjord Juul, Hilde Husøy, Leder plan- og ressursutv.,

				Økonomi v/lønn, Kjersti Gylseth og Reidun A. Holmvaag
37/13	Personalsak			
38/13	Høringsuttalelse – Politianalysen	13/885		Uttalelsen sendt Justis- og beredskapsdepartementet, Politidirektoratet, Politimesteren i Salten og Fauske lensmannskontor

RAPPORT OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAKENE 17.10.13

39/13	Melding	13/1014	Elin B. Grytøyr	Tatt til orientering i møtet.
40/13	Søknad om permisjon fra politiske verv i Steigen kommune	13/896	Elin B. Grytøyr	Utskrift sendt Wibeke Aasjord Juul, Kjersti Gylseth og økonomi v/lønn
41/13	Fysisk aktivitet	13/948	Vegard Danielsen	Pågår.
42/13	Nedlegging av Steigenbarnehagen Bogen	13/951	Vegard Danielsen	Pågår.
43/13	Vurdering av særlig farlig skolevei	13/956	Vegard Danielsen	Pågår.
44/13	Videreføring av filmfest Salten	13/1013	Elin B. Grytøyr	Utskrift sendt Vegard Danielsen og Salten Regionråd
45/13	Salten regionråd – arbeidsutvalgets sammensetning – vedtektsendr.	13/1015	Roy Hanssen	Melding sent sekretariatet i Salten regionråd. Vedtektsendringen foretatt.
46/13	Konkurransetsetting av tjenester	13/1016	Roy Hanssen	Tatt til etterretning at kommunestyret ikke ønsker konkurransetsetting av renhold.
47/13	Prosess ved ansettelse av ny rådmann	13/1012	Dag Robertsen	Forventet innstilling til kommunestyremøtet 19.02.14

RAPPORT OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAKENE 07.11.13

48/13	Eierskapsmelding for Steigen kommune	11/562	Inge Albrigtsen	Vedtatt melding skal legges fram for formannskapet så snart som mulig for drøfting av eierstrategier for aktuelle virksomheter/selskap.
49/13	Bosetting av flyktninger for 2014	13/469	Berit Woie-Berg	
50/13	Vurdering av oppmåling, byggesak og planskasbehandling til selvkost	13/1033	Tordis Sofie Langseth	Nytt gebyrregulativ er vedtatt, kunngjort og tatt i bruk.
51/13	Industriområde Helnessund	13/1051	Per Løken	Prosjektet er gjennomført, nær avslutning.

52/13	Kommunestruktur	13/126	Roy Hanssen	Oppnevnt eget utvalg/gruppe som skal vurdere innspill/føringer som kommer vedr. kommunestruktur. Gruppen har hatt to møter fram til i dag.
-------	-----------------	--------	-------------	--

RAPPORT OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAKENE 17.12. OG 18.12.13

53/13	Organisering av reiselivet i Salten	13/1171	Per Løken	Videre prosess v/Visit Bodø for Salten Regionråd. Steigen kommune deltar i referansegruppe.
54/13	Byggesaksgebyr etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven MM2014	13/1161	Helge Skram	Nytt gebyrregulativ er vedtatt, kunngjort og tatt i bruk.
55/13	Gebyrsetser 2014	13/1158	Tordis Sofie Langseth	Vedtatte gebyrsetser kreves inn i 2014. Legges på kommunens hjemmeside.
56/13	Betalingssetser pleie og omsorg 2014	13/1175	Siv Johansen	Iverksatt.
57/13	Forvaltningsrevisjonsrapport ressursbruk og saksbehandling pleie- og omsorg	13/1194	Roy Hanssen	Melding sendt revisjon og Salten kontrollutvalgsservice.
58/13	Opptak av lån i husbanken i 2014 til videre utlån	13/1195	Inge Albriksen	Vedtatt med søknad sendt Husbanken innen fristen.
59/13	Steigen kommunes årlige vedtak om utskrivning av eiendomsskatt	13/1197	Inge Albriksen	Vedtatt oversendt saksbehandler for sakkyndig nemnd.
60/13	Kontrollutvalgets gjennomgang av byggeprosjekt allhuset	13/1029	Inge Albriksen	Vedtaket oversendt Kontrollutvalget v/leder og revisjonen.
61/13	Tippemiddelsøknader 2014	13/1203	Fred Eliassen	Vedtaket er iverksatt.
62/13	Budsjettregulering 2013	13/1200	Roy Hanssen	Budsjettreguleringen foretatt
63/13	Budsjett 2014	13/1169	Roy Hanssen	Budsjett og økonomiplan, sammen med kommunestyrets vedtak, sendt Fylkesmannen. Fylkesmannen har i brev datert 16.01.2014 gitt beskjed om at Steigen kommunes budsjett og økonomiplan, etter Fylkesmannens gjennomgang/vurdering, ikke

				gir grunnlag for oppføring i Robek-registeret. Fylkesmannen vurderer også det anslag som er gjort på frie inntekter, som samlet sett å ligge på et forsvarlig nivå.
64/13	Økonomiplan 2014-2017	13/1170	Roy Hanssen	Budsjett og økonomiplan, sammen med kommunestyrets vedtak, sendt Fylkesmannen. Fylkesmannen har i brev datert 16.01.2014 gitt beskjed om at Steigen kommunes budsjett og økonomiplan, etter Fylkesmannens gjennomgang/vurdering, ikke gir grunnlag for oppføring i Robek-registeret. Fylkesmannen vurderer også det anslag som er gjort på frie inntekter, som samlet sett å ligge på et forsvarlig nivå.
65/13	Invitasjon til deltagelse i mulighetsstudie «Salten . Nordområdenes hovedstad»	13/1199		Saken ble utsatt.
66/13	Kurdøgnpris 2014	13/1218	Siv Johansen	Saken har ingen praktiske konsekvenser eller krever noen handling.
67/13	Samarbeid om skatteoppkreverfunksjonen	13/1219	Roy Hanssen	Vedtaket er effektivert. Nord-Salten skatteoppkreverkontor er nå etablert og registeret i Brønnøysundregisteret.

SØKNAD OM STYRKNING MIDLER FOR BARNEVERN

Saksbehandler: Siv Johansen
 Arkivsaksnr.: 14/133

Arkiv: F47

Saksnr.: Utvalg
 2/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
 19.02.2014

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar at det søkes styrkningmidler for barnevern, både for stillingsressurs og for kompetanseheving.

Bakgrunn:

Barne, likestilling og inkluderingsdepartementet sendte 17.01.2013 ut et rundskriv (Q-31/2014) med retningslinjer for satsning på kommunalt barnevern. Søknadsfrist for å søke styrkningsmidler for nye stillinger er 18. februar og for kompetanseheving er 29 .april. Det er satt av midler til at stillingene kan få effekt ¼ år i 2014 og fulltidseffekt i 2015.

Måslettingen med satsningen er å styrke barnevernstjenestene i de mest utsatte kommunene, da det er et stadig økende antall barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet.

Barnevernstjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Fylkesmannen har rapportert om stadig økende arbeidsbelastning og utilstrekkelig kvalitet i kommunene. Det er derfor det er bevilget øremerkede midler til denne tjenesten.

Krav til søknaden er at kommunestyret har behandlet søknaden. Søknaden skrives i løpet av 14. /17. februar og planlegges ettersendt. Det har vært kort tid mellom utsendelse av rundskriv og søknadsfrist.

Saksutredning:

Hvor er så Steigen kommune i dette bildet? Steigen kommune mottar allerede styrkingsmidler for 1 stilling. Har dette vært tilstrekkelig for å komme ajour med de oppgaver som skal gjøres?

Ved gjennomgang av statistikk viser det seg at Steigen kommune ikke har positive tall. Det har de siste år vært en stor økning i antall omsorgsovertakelser. Pr 31.12.2014 er tallet 9. For barn i hjelpetiltak er tallet 24 og pågående undersøkelse er 14. Steigen kommune har 11 barn plassert her fra andre kommuner.

Siste halvår for 2013 var det meldt 17 saker og i 11 av disse var det fristoverskridelser. Det er også et betydelig antall barn som mangler tiltaksplaner (20 av 24) og omsorgsplaner (8 av 9). Steigen kommune har imidlertid fått på plass tilsynsførere for barn som kommer fra andre kommuner.

Dette innebærer at Steigen kommune vil kunne nyttiggjøre seg en økt ressurs inn i barnevernet, spesielt for å komme mer ajour med det arbeidet som barnvernet er pålagt å gjøre og få laget systemer som kvalitetssikrer dette arbeidet.

Vurdering:

Ut fra de saksopplysninger som foreligger, konkluderes det med at Steigen kommune bør søke styrkningsmidler for å øke ressursene til barnevernet. Begrunnelse for dette er:

Barnevernet i Steigen har de senere år stått overfor betydelige utfordringer med en sterk økning i omsorgsovertakelser. Barnevernet pålegges å besøke hvert fosterhjem minst 4 ganger årlig. Avstandene er store, slik at mye ressurser går til reising. I tillegg kreves det mye arbeid med godkjenning av fosterhjem og oppfølging av biologiske foreldre. Alle hjelpetiltak som evalueres jevnlig, anbefalt minst 4 ganger pr. år. I tillegg har Steigen kommune mange barn fra andre kommuner plassert her og det er store avvik på undersøkelsesfrister.

Barnevernet i Steigen har hatt en god del turn over i personell og dette har ikke bidratt til å styrke det systematiske arbeidet, bl. a få laget et skriftlig system på internkontroll. Det burde lages en rutinehåndbok. Dette kan være et nyttig redskap for nyansatte. Det er nylig tiltrådt ny barnevernsleder med lang erfaring fra barnevernsarbeid. Med tilstrekkelige tilgang på ressurser, så ser en muligheten for å redusere fristoverskridelser, få laget tiltaks- og omsorgsplaner, samt også få jobbet forebyggende i tverrfaglig samhandling med resten av Familiesenteret.

Statistikken for Steigen tilsier også at Steigen kommune bør ha mulighet for tilskudd for styrking av kommunens barnevern og det anbefales derfor at det søkes styrkningsmidler for både stillinger og kompetanseheving.

Vedlegg: Rundskriv Q-31/2014

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Landets kommuner
Landets fylkesmenn

Nr.	Vår ref	Dato
Q-31/2014	13/4850	17.1.2014

RETNINGSLINJER FOR SATSING PÅ KOMMUNALT BARNEVERN 2014

1. INNLEDNING

I statsbudsjettet for 2014 er 85 millioner kroner øremerket en ytterligere styrking av det kommunale barnevernet. Hoveddelen av opptrappingen skal gå til nye stillinger. I tillegg skal det kommunale barnevernet styrkes gjennom kompetanse- og samhandlingstiltak.

De 741 stillingene fra 2011, 2012 og 2013 videreføres. I tillegg øremerkes 150 nye stillinger. Disse stillingene får $\frac{3}{4}$ effekt i 2014, da de nye stillingene ikke forventes besatt før i annet kvartal. Disse stillingene vil bli fullfinansiert i 2015. I tillegg er det avsatt 10 mill kroner til ettårige kompetanse- og samhandlingstiltak for kommunene.

2. BAKGRUNN OG MÅLSETTING

Målsettingen med satsingen er å styrke barneverntjenester i de mest utsatte kommunene.

Det er stadig et økende antall barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet. I løpet av 2012 mottok over 53 200 barn og unge hjelp fra barnevernet. Dette er en økning på nær 48 pst. siden 2003. Også i forhold til barnebefolkningen har økningen vært stor. Ved utgangen av 2003 var det 20,2 barn med tiltak per 1 000 barn (0-22 år), mens tilsvarende tall i 2012 var 26,6. Denne utviklingen ser ut til å fortsette.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som

kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Det er barnets beste som skal være utgangspunktet for barnevernstiltakene. Det er avgjørende at det kommunale barnevernet, som først møter barna, evner å fange opp og hjelpe barn som trenger hjelp.

Fylkesmannen rapporterer om økende arbeidsbelastning og utilstrekkelig kvalitet i kommunene. De fleste fylkesmennene uttrykker en bekymring for situasjonen i mange barneverntjenester¹.

For å sikre at alle utsatte barn og unge får rett hjelp til rett tid, må det fortsatt rettes en innsats mot sviktområdene. Stortinget har derfor vedtatt en fortsatt øremerket satsing på det kommunale barnevernet.

3. ORGANISERING

3.1 Departementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for den nasjonale oppfølgingen av satsingen. Departementet vil følge utviklingen i fylkene og sammenstille erfaringer og resultater i henhold til oppsatte mål og indikatorer.

3.2 Fylkesmannen

Fylkesmannen har ansvar for søknadsbehandling og fordeling av midler i sitt fylke. Fylkesmannen skal også ha en aktiv veilederrolle overfor kommunene både før, under og etter søknadsbehandlingen, og motivere aktuelle kommuner til å søke. Fylkesmannen skal videre følge nøye med på hvorvidt kommunene når sine oppsatte mål. Fylkesmannen skal sammenstille kommunenes rapporteringer og oversende statusrapporter til departementet.

3.3 Barneverntjenestene

Barneverntjenestene søker om midler til stillinger og andre tiltak ved å bruke søknadsskjema utarbeidet av departementet. Ved interkommunale samarbeid, jf kommuneloven § 28 a, skal vertskommunen søke på vegne av kommunene som inngår i samarbeidet.

Barneverntjenestene rapporterer til fylkesmannen to ganger i løpet av perioden, jf avsnitt 4.

¹ Årsrapportene til fylkesmennene på barnevernområdet, samt fylkesmennenes statusrapporter for Satsing på kommunalt barnevern 2011, 2012 og 2013.

4. VIKTIGE DATOER

Dato	Oppgave
18. februar 2014	Søknadsfrist for kommunene til fylkesmannen om stillinger
25. mars 2014	Tildeling av midler til stillinger fra fylkesmannen til kommunene
11. april 2014	Søknadsfrist for kommunene til fylkesmannen om kompetanse- og samhandlingstiltak
29. april 2014	Frist for innsending av anbefalte kompetanse- og samhandlingstiltak fra fylkesmannen til departementet
13. mai 2014	Tildeling av midler til kompetanse- og samhandlingstiltak fra departementet til kommunene
30. juni 2014	Første rapportering, jf halvårsrapportering
20. august 2014	Fylkesmennene rapporterer til departementet i form av en kort vurdering av situasjonen i fylket - statusrapport
31. desember 2014	Andre rapportering, jf halvårsrapporteringen.
10. januar 2015	Kommunene rapporterer til fylkesmannen på kompetanse- og samhandlingstiltak. (Type tiltak og vurderinger av disse)
20. januar 2015	Fylkesmennene rapporterer til departementet i form av en kort vurdering av situasjonen i fylket - statusrapport
2. februar 2015	Frist for regnskapsrapportering fra kommune til fylkesmannen

5. FORDELING AV MIDLER

5.1 Fordeling av midler til administrasjon

Det settes av 3 mill. kroner til fylkesmennenes administrasjon av satsingen. Midlene fordeles embetene avhengig av antall barneverntjenester i fylket. Det vil si at interkommunale samarbeid etter vertskommunemodellen regnes som én barneverntjeneste. Antall barneverntjenester er per 1. januar 2014 beregnet til 313. Midlene er satt av på departementets budsjett og fylkesmannsembetene vil motta en belastningsfullmakt tidlig i 2014.

5.2 Fordeling fra stat til fylke

Fylkesmennene får i oppdrag å fordele de 741 stillingene fra satsingen i 2011–2013. Midlene skal utbetales fra fylkesmennene til kommunene tidlig i 2014. Et årsverk utgjør i 2014 659 150 kroner.

I 2014 fordeles ytterligere 75 mill. kroner fra departementet til fylkene. Alle midlene vil bli tildelt det enkelte fylke i eget brev.

Fordelingen av midlene tar utgangspunkt i fordeling etter delkostnadsnøkkelen for barnevern og etter belastning i barneverntjenesten (målt etter bemanning og oppfyllelse av lovkrav i barnevernloven, se under). Delkostnadsnøkkelen bestemmer 90 pst av fordelingen, og belastning i barneverntjenesten bestemmer de resterende 10 pst.

Kostnadsnøkkel for barnevern (summen av kommunene i fylket) 90 %

Kriterium	Kriterievekt
Barn 0–15 år med enslig forsørger	0,3590
Personer med lav inntekt	0,1926
Innbyggere 0–22 år	0,4485
Sum	1,000

Fordeling etter belastning i barneverntjenesten (gjennomsnitt i fylket) 10 %

Kriterium	Kriterievekt
Antall meldinger, undersøkelser og barn i tiltak per stilling	0,3333
Prosentandel uten tiltaksplan eller omsorgsplan	0,3333
Prosentandel fristoversittelser i undersøkelsessaker	0,3333
Sum	1,000

Denne fordelingen tar både hensyn til belastning i barnevernet og til sosiale utfordringer i fylket. Dette er en treffsikker modell som også støtter opp under hovedformålet med satsingen som er å styrke barneverntjenesten i de mest utsatte kommunene.

Tabell 1 Fordeling av midler til stillinger

Fylke	Antall stillinger	3/4 årseffekt stillinger (kr)
Akershus	17,4	8 614 268
Aust-Agder	3,3	1 642 251
Buskerud	7,8	3 862 214
Finnmark	2,6	1 286 860
Hedmark	5,5	2 732 553
Hordaland	14,3	7 065 255
Møre og Romsdal	7,4	3 635 914
Nord-Trøndelag	4,2	2 080 110
Nordland	7,5	3 699 273
Oppland	5,0	2 463 686
Oslo	20,3	10 014 872
Rogaland	13,5	6 679 712
Sogn og Fjordane	2,9	1 425 804
Sør-Trøndelag	8,8	4 325 605
Telemark	5,1	2 517 245
Troms	4,9	2 430 022
Vest-Agder	5,3	2 600 262
Vestfold	7,2	3 549 178
Østfold	8,9	4 374 917
SUM	151,8	75 000 000

Midler til kompetanse- og samhandlingstiltak utgjør 10 mill. kr, se nærmere omtale punkt 6.1 under.

6. KOMMUNENES SØKNADER

For å få tildelt midler skal kommunen søke fylkesmannen. Søknadsskjemaet skal fylles ut elektronisk og er tilgjengelig på departementets nettsider, www.regjeringen.no/bld. Fremgangsmåten for utfylling av søknad tilsvarende den kommunene benytter ved halvårsrapporteringene. Under Tema (et stykke ned på siden), trykk på "Barnevern". Trykk videre på "Søknadsskjema for kommunene – satsing på kommunalt barnevern 2014" i høyre marg. Følg instruksjonene. Kommunene kan her søke om stillinger som bidrar til å styrke barneverntjenesten.

6.1 Kompetanse- og samhandlingstiltak

Det er avsatt 10 mill. kroner til ettårige kompetanse- og samhandlingstiltak i 2014.

Formålet med kompetansemidlene er å gi kommunene mulighet til å søke om støtte til kompetansehevende tiltak de har behov for på kort sikt. Det er kommunenes vurdering av egne behov for kompetanse som vil være utgangspunkt for søknaden. Det betyr at kommunene kan søke om kompetansehevende tiltak på en rekke ulike områder, som blant annet tiltak innen håndtering av meldinger og undersøkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, kunnskap om barns rettigheter og barns mulighet til medvirkning, og lov og regelverk.

Formålet med samhandlingstiltak er å stimulere små og sårbare barneverntjenester til større grad av samhandling med andre barneverntjenester eller andre tjenester lokalt i kommunen. Midlene skal være en engangsstøtte, som kan brukes til etablering av et samarbeid, til slutføring av et pågående samarbeidsprosjekt eller til implementering av et samarbeidsprosjekt som er ferdig planlagt.

6.1.1 Toleddet prosess

Midlene vil for 2014 fordeles i en toleddet prosess der kommunene inviteres til å søke om midler til større prosjekter i første runde, uavhengig av de beløpsmessige begrensninger som ville fulgt ved en forholdsmessig fordeling av beløpet mellom fylkene. Samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner/barneverntjenester skal prioriteres. Prosjekter som fylkesmennene anbefaler, rangeres deretter av departementet, og pengene fordeles deretter. Eventuelle midler til overs fordeles til slutt til fylkene skjønnsmessig.

6.1.2 Kriterier for å få tildelt midler

Kommunene må begrunne på hvilke områder de har behov for kompetanse- eller samhandlingstiltak, og de må begrunne hvorfor tiltaket er viktig.

Fylkesmennene skal vurdere søknaden ut fra kommunenes begrunnelse av behovet i tjenesten, og med utgangspunkt i sin kjennskap til situasjonen i barnevernet i fylket og den enkelte kommune. Fylkesmennene innstiller til departementet, som foretar den endelige fordelingen. Fylkesmannen skal deretter fordele midlene i henhold til departementets disponering.

6.2 Krav til søknadene

- Søknad fra kommunen til fylkesmannen om stillinger skal være behandlet av kommunestyret eller av det organ kommunestyret har delegert myndighet til.
- Ved interkommunale samarbeid, jf kommuneloven § 28 a, skal vertskommunen søke på vegne av kommunene som inngår i samarbeidet. Søknaden skal være behandlet av kommunestyret i vertskommunen eller av det organ kommunestyret i vertskommunen har delegert myndighet til.
- Søknader om stillinger kan være fagstillinger (Kostra 244) i barneverntjenesten eller tiltaksstillinger (Kostra 251), det vil si stillinger som jobber direkte med oppfølging av barn, unge og deres familier.
- Stillingene skal komme som tillegg til budsjetterte stillinger i 2013 og som tillegg til allerede planlagte nyopprettelser av stillinger i 2014, vedtatt i handlingsprogrammet/budsjettet for 2014.

Se for øvrig pkt 6.1 for en beskrivelse av fordeling av midler til kompetanse- og samhandlingstiltak.

7. FYLKESMANNENS SØKNADSBEHANDLING

Fylkesmannen har som oppgave å vurdere søknadene fra kommunene i eget fylke.

Fylkesmannen skal fordele midler til antall stillinger, jf tabell 1. Et årsverk utgjør 659 150 kroner. Fordi de nye stillingene ikke forventes besatt før andre kvartal 2014, skal kun ¼ deler av årsverket utbetales til kommunene i 2014.

Søknader som ikke er behandlet av kommunestyret eller av det organ kommunestyret har delegert myndighet til innen fristen 18. februar 2014 tas i mot. Før eventuelt tilskudd utbetales må søknaden imidlertid ha vært til slik behandling.

7.1 Vurdering av søknader om nye stillinger

Ved vurdering av søknader om stillinger skal det tas utgangspunkt i

- Belastning i barnevernet ut fra flere kriterier
- Levekårsutfordringer

En vektning av levekårsutfordringer bidrar til at kommuner som har prioritert barnevernet, men som har store levekårsutfordringer, likevel vil kunne få midler til stillinger. Ved i tillegg å vektlegge belastning i barnevernet mener departementet at innretningen blir treffsikker.

Det skal ved tildeling av midler til stillinger tas utgangspunkt i situasjonen i den enkelte barneverntjeneste og barneverntjenestens egen vurdering av situasjonen. I tillegg skal fylkesmannen utøve skjønn på bakgrunn av sin kunnskap om barneverntjenestene, risikovurdering og forvaltningstilsyn.

Fylkesmannen må i dialog med kommunene vurdere størrelsen på behovet i den enkelte barneverntjeneste sett i sammenheng med det totale behovet i fylkets barneverntjenester og ressurser til disposisjon. Fylkesmannen tar den endelige avgjørelsen ved fordeling av midler.

7.2 Vurdering av søknader om midler til kompetanse- og samhandlingstiltak

Fylkesmannen skal vurdere søknader om tiltak som kan styrke barnevernet etter kriteriene nevnt i avsnitt 6.2.

Fylkesmennene skal vurdere søknaden ut fra barneverntjenestenes begrunnelse av behovet i tjenesten, og med utgangspunkt i sin kjennskap til situasjonen i barnevernet i den enkelte kommune. Når Fylkesmannen skal fordele midler til kompetanse- og samhandlingstiltak i den enkelte barneverntjenesten, skal Fylkesmannen vurdere hva barneverntjenesten har størst behov for. Dersom Fylkesmannen vurderer at andre tiltak enn de tjenesten søker om midler til er nødvendige for å styrke tjenesten, bør Fylkesmannen gå i dialog med tjenesten om hvilke tiltak som bør prioriteres. Formålet må være å komme fram til en felles forståelse av behovene. Når Fylkesmannen skal fordele midlene til de forskjellige barneverntjenestene, skal dette gjøres ut fra en samlet vurdering av hvilke barneverntjenester i fylket som har størst behov.

7.3 Bortfall av tildelte midler

Dersom barneverntjenester som har søkt om midler ikke har oppfylt de krav som fremgår av retningslinjene i dette rundskrivet eller av tilsagnsbrevet, blir ikke midlene videreført.

Tildelte midler kan stanses helt eller delvis i påfølgende år. Ved videreføring av tildelte midler det påfølgende år, vil det kunne være aktuelt å gjøre en avkorting. Barneverntjenesten vil også kunne nektes å motta midler ett eller flere påfølgende år.

Tilskuddet kan stanses helt eller delvis dersom tilskuddet ikke benyttes i samsvar med tildelingskriteriene omtalt i retningslinjer og tilsagnsbrev. Ved tilbakebetaling skal avsender opplyse om hvilket år tilskuddet er utbetalt.

8. MÅLOPPNÅELSE OG RAPPORTERING

8.1 Indikatorer

Følgende indikatorer vil fortsatt benyttes for å vurdere måloppnåelsen i satsingen på det kommunale barnevernet:

Indikatorer
1. Antall fagstillinger (både besatte og ubesatte) i den kommunale barneverntjenesten
2. Gjennomsnittet for antall meldinger, undersøkelser og barn i tiltak per stilling
3. Andel med tiltaksplan og omsorgsplan
4. Andel fristoversittelser i undersøkelsessaker
5. Andel med tilsynsfører av de barn og unge i fosterhjem som har krav på tilsynsfører

6. Andel henleggelse av undersøkelser
7. Antall gjennomførte tiltak for å styrke barnevernet
8. Antall ansatte i barneverntjenesten som har fått/gjennomført kompetansetiltak

Gjennom kommunenes halvårsrapporteringer og noen egne enkle rapporteringer knyttet til satsingen, jf avsnitt 8.3 under, vil departementet følge med på utviklingen i indikatorene, både på landsbasis og i hver enkelt fylke. Positiv endring i indikatorene vil støtte oppunder målsettingen om et styrket barnevern.

8.2 Rapporteringskrav fra kommunene til fylkesmannen

Kommunene skal rapportere til fylkesmannen per 30. juni 2014 og per 31. desember 2014, jf. halvårsrapporteringsskjemaet som kommunene allerede bruker. Frist for rapportering er henholdsvis 10. august 2014 og 10. januar 2015.

Når det gjelder kompetanse- og samhandlingstiltak for å styrke barnevernet, skal type tiltak og vurderinger av disse rapporteres til fylkesmannen så snart gjennomføringen er avsluttet og senest per 10. januar 2015.

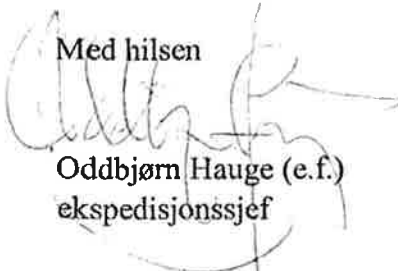
Kommunene skal avgi en enkel regnskapsrapport 1. februar 2015.

8.3 Rapporteringskrav fra fylkesmannen til departementet

Fylkesmannen skal innen 20. august 2014 og 20. januar 2015 kontrollere halvårsrapporteringen fra kommunene.

Fylkesmennene skal i tillegg gi en kort vurdering og statusrapport av situasjonen i fylket hvert halvår, per 20. august 2014 og per 20. februar 2015.

Med hilsen

Oddbjørn Hauge (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kai Finsnes
avdelingsdirektør

RESERVASJONSORDNING FOR FASTLEGER - HØRING

Saksbehandler: Siv Johansen
Arkivsaksnr.: 14/140

Arkiv: G21

Saksnr.: Utvalg
3/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
19.02.2014

Forslag til vedtak:

Steigen kommune avgir følgende høringsuttalelse knyttet til høringsnotatet om endringer i helse og omsorgsloven, pasient og brukerrettighetsloven og fastlegeforskriften om legers rett til å reservere seg mot å henvise til abort:

1. Steigen kommune ønsker ikke at forslaget om endringer i helse- og omsorgslov, pasient og brukerrettighetsloven, samt fastlegeforskriften om legers reservasjonsrett til å henvise til abort skal bli vedtatt.
2. Steigen kommune ønsker heller ikke at det skal bli opp til hver enkelt kommune å avgjøre om legers reservasjonsrett skal gjennomføres.

Bakgrunn:

21.01.2014 sendte helse – og omsorgsdepartementet ut et høringsforslag i forhold til endringer i helse- og omsorgslover, pasient- og brukerrettighetsloven, samt endringer i fastlegeforskriften. Disse endringer gjelder fastlegers rett til å reservere seg mot å henvise kvinner til abort. Departementet forslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å utføre denne arbeidsoppgaven.

Saken har vakt stor oppmerksomhet og skapt en omfattende debatt, både nasjonalt og regionalt. Steigen kommune har ansvar for å sørge for at det helsetilbudet som gis til gjennom fastlegeordningen er tilgjengelige til alle som har rett til å motta tjenesten.

Saken om reservasjonsrett er et resultat av Regjeringens samarbeidsavtale med KRF. Høringsfrist er 30. april 2014

Saksutredning:

Høringsnotatet legger opp til endringer som gir fastleger mulighet, ikke rett, til å reservere seg mot henvisning til abort. Det legges ikke opp til at reservasjonadgangen skal omfatte forskrivning og innsetting av prevensjon eller henvisning til assistert befruktning.

Fastleger som er gitt tilgang til reservasjon må inngå avtale med en annen fastlege i nærheten at pasienten innen neste virkedag skal få et annet tilbud om konsultasjon. Pasientens rett til å skifte fastlege ut over det lovbestemte 2 ganger pr. år utvides. Fastlege med avtale om reservasjonsrett har plikt til å informere de andre listepasientene sine om at det er inngått avtale om reservasjonsrett og kommunen har plikt til å informere om hvilket tilbud som de enkelte fastlegene kan gi.

Høringsnotatet legger opp til at det blir opp til den enkelte kommune å bestemme om de ønsker å inngå avtale om reservasjonsrett med den enkelte lege. Dette på bakgrunn av at det er kommunene som har ansvar for fastlegeordningen. Det vil dermed bli den enkelte kommune som ut fra de lokale forhold skal vurdere om det er tilstrekkelig tilgang til fastleger til en eller flere av disse kan reservere seg mot å henvise til abort uten at dette vil innebære en urimelig ulempe for pasientene som kan bli berørt.

Kommunene som inngår slike avtaler skal underrette fylkesmennene og HELFO om dette. HOD understreker og begrunner dette forslaget med at reservasjonsretten vil bli lite benyttet og dermed ikke vil komme til å skape store praktiske konsekvenser verken for pasient eller kommune.

Vurdering:

Saken om reservasjonsrett er kompleks og vekker mye engasjement hos mange. I og med at det er opp til den enkelte kommune å vurdere og beslutte om ansatte fastleger skal kunne få reservasjonsrett, er det viktig at den enkelte kommune også gjør seg opp en mening om det er ønskelig at slike endringer blir vedtatt. Saken er i høyeste grad politisk og ideologisk og vanskelig å fremme for en saksbehandler som skal presentere saken så nøytralt som mulig.

Ved ansettelser vil det da være viktig å få avklart slike forhold. Dette gjelder også for turnusleger som bare er tilsatt for 6 måneder av gangen. En slik endring vil derfor medføre at søkere må spørres om de ønsker å benytte seg av reservasjonsretten og kan innvirke på hvem som kommunen ønsker å tilsette.

Mange har argumentert for at dette forslaget er et tilbakesteg for retten til selvbestemt abort. Andre har hatt fokus på at dette kan medføre økte belastninger på pasienter som allerede er i en vanskelig og sårbar situasjon. Abortloven av 1975 gir allerede reservasjonsrett for sykehuspersonell fra å utføre eller delta i abortinngrep. Forslaget om at fastleger skal kunne reservere seg fra å henvise til abort vil kunne tolkes slik at det vil svekke kvinners rettighet til hjelp i en sårbar situasjon og hindre likebehandling av helsetjenester.

På den annen side hevdes det at Menneskerettighetene gir grunnlag for at det er viktig at fastleger får mulighet til å reservere seg i forhold til å utføre oppgaver som strider imot deres overbevisning og at dette er et viktig prinsipp i den tanke, samvittighet og religionsfrihet som ansatte, også leger, bør ha. Det vurderes i notatet slik at det ikke er tilstrekkelig rettighet for leger å ha mulighet til å skifte jobb.

To viktig prinsipp er her satt opp mot hverandre, legers rett etter tolkning av Menneskerettighetene og pasienter rett til medisinsk likebehandling uten unødig hindring eller økt belastning. Hvilket av disse to prinsipper veier tyngst i forhold til det tilbudet om helsehjelp som Steigen kommune ønsker å gi til sine innbyggere?

I tillegg er det også et diskusjonsspørsmål om det er riktig at hver enkelt kommune skal ta avgjørelsen om legers reservasjonsrett. Vi kan da risikere at vi får et ulikt helsetilbud fra kommune til kommune. Det pålegges da at kommuner skal ta både ideologiske og praktiske hensyn i hver enkelt sak. Har hver enkelt kommune tilstrekkelig innsyn og grunnlag for å vurdere om pasienter kommer til å bli møt på en tilfredstillende måte dersom noen av kommunens leger ønsker å reservere seg?

I praksis er det ofte at leger vikarierer for hverandre ved sykdom, kurs ol. og det er derfor ikke bestandig lett for en pasient å orientere seg om hvilken lege de har fått time hos. Pasienter kan da riskiere å måtte opplyse hjelpepersonell om hensikten med legebesøket for å være helt sikre på at de unngår å komme til en fastlege som reserverer seg. I mindre kommuner med få leger kan dette bli vanskelig å gjennomføre uten at det belaster pasientene unødige eller fører til administrative problemer.

Med bakgrunn i dette vurderer sakbehandler at Steigen kommune bør avgi følgende høringsuttalelse:

1. Steigen kommune ønsker ikke at forslaget om endringer i helse- og omsorgslov, pasient og brukerrettighetsloven, samt fastlegeforskriften om legers reservasjonsrett til å henvise til abort skal bli vedtatt.
2. Steigen kommune ønsker heller ikke at det skal bli opp til hver enkelt kommune å avgjøre om legers reservasjonsrett skal gjennomføres.

Vedlegg:

Høringsbrev datert. 21.01.2014

Høringsnotat

Høringsinstanser

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser
i henhold til vedlagte liste

Deres ref

Vår ref

14/242

Dato

21. 01.2014

Høring - reservasjonsordning for fastleger

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon) og forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen.

Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henwise kvinner til abort.

Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget innen **onsdag 30. april 2014**.

Høringsuttalelsene sendes fortrinnsvis elektronisk til postmottak@hod.dep.no eller per post til Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på adresse: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>. Spørsmål til forslagene kan rettes til seniorrådgiver Marianne Sælen på e-post marianne.salen@hod.dep.no eller telefon 22 24 84 92.

Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer.

Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kari Sønderland

Kari Sønderland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marianne Sælen
Marianne Sælen
seniorrådgiver

Vedlegg: 2

Høringsinstanser

Advokatforeningen

Akademikerne

Allmennlegeforeningen

AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide

Barneombudet

Bioteknologinemnda

Biskopene

Datatilsynet

Den Norske Jordmorforening

Den norske kirke

Departementene

Forbrukerombudet

Forbrukerrådet

Foreningen for helsepersonells reservasjonsrett

Gatejuristen

Helsedirektoratet

Human-Etisk Forbund

Islamsk Råd Norge

Juristforbundet

JURK – Juridisk rådgivning for kvinner

Juss-Buss

Jussformidlingen i Bergen

Jusshjelpe i Nord-Norge

Kirkens Bymisjon

Kirkerådet

KS - Kommunenes Interesseorganisasjon

Kvinnefronten

Kvinnegruppa Ottar

Landets fylkesmenn

Landets helseforetak

Landets høyskoler (m/helsefaglig utdanning)

Landets kommuner

Landets pasientombud

Landets regionale helseforetak

Landets universiteter

Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

Landsgruppen av helsesøstre, NSF

LO - Landsorganisasjonen i Norge

Legeforeningen

Legeforeningens forskningsinstitutt

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillingssenteret

Menneskerettsalliansen

Menneskeverd

MiRA ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Norges kristelige legeforening

Norges Kvinne- og familieforbund

Norsk gynekologisk forening

NOVA – Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring

Norsk Kvinnesaksforening

Norsk Pasientforening

Norsk Psykologforening

Norsk senter for menneskerettigheter

Norsk sykepleierforbund

NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon

Organisasjonen Voksne for Barn

Oslo katolske bispedømme

Rettspolitisk forening

Riksrevisjonen

Rådet for legeetikk

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Sametinget

Senter for medisinsk etikk ved universitetet i Oslo

Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet

Statens helsetilsyn

Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO

Stiftelsen Menneskerettighetshuset

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Sysselmannen på Svalbard

Tankesmien Skaperkraft

Tromsø stift

Trondheim stift

YS - Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Høringsnotat

Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon)

Forskrift om endringer i fastlegeforskriften (forskrift 29. august 2012 nr. 842 om fastlegeordningen i kommunene) og i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen (forskrift 29. august 2012 nr. 843).

1	Høringsnotatets hovedinnhold	3
2	Bakgrunn	4
2.1	Debatt om fastlegers reservasjonsmulighet	4
2.2	Vedtak på Legeforeningens landsstyremøte	4
2.3	Stålsset-utvalget – NOU 2013:1 Det livssyns åpne samfunnet	4
2.4	Kartlegging av reservasjonspraksis	5
3	Adgang for fastleger til å reservere seg av samvittighetsgrunner	5
3.1	Innledning	5
3.2	Gjeldende rett	6
3.2.1	Menneskerettighetene - Tanke-, samvittighets- og religionsfrihet og forbud mot diskriminering på grunn av kjønn m.m.	6
3.2.2	Reservasjon mot å utføre eller assistere ved abortinngrep	7
3.2.3	Reservasjon mot å utføre eller assisterte ved assistert befruktning	8
3.2.4	Reservasjon mot å henvise til assistert befruktning og abort og mot å forskrive og sette inn prevensjon	8
3.3	Departementets vurderinger og forslag	10
3.3.1	Bør fastleger kunne reservere seg av samvittighetsgrunner?	10
3.3.2	Hvilke oppgaver bør fastlegene kunne reservere seg mot?	10
3.3.3	Forutsetninger for å kunne inngå avtale om reservasjon	11
3.3.4	Informasjon om reservasjonsavtalen til listepasienter og kommunens øvrige innbyggere	12
3.3.5	Melding til fylkesmannen ved inngåelse av avtaler.	12
3.3.6	Mulighet for å avslutte en avtale	13
3.3.7	Oppsummering	13
4	Rett til å skifte fastlege ved reservasjon	13
4.1	Gjeldende rett - valg og skifte av fastlege	13
4.2	Departementets vurderinger og forslag	15
4.2.1	Rett til å skifte til en fastlege som ikke har reservert seg	15
4.2.2	Rett til å skifte fastlege for jenter mellom 14 og 16 år	15
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	16
6	Merknader til endringene i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven	17
7	Forslag til lov om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven	17
8	Utkast til forskrift om endringer i fastlegeforskriften og i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen	18

2. Høringsnotatets hovedinnhold

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i dette høringsnotatet en tilføyelse i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 tredje ledd. Tilføyelsen skal gi hjemmel til forskrifter om mulighet for fastleger til å reservere seg mot henvisning og behandling ved alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. Med alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død menes først og fremst abort. Hjemmelen vil imidlertid også omfatte forskrifter om reservasjon mot aktiv dødshjelp dersom dette skulle bli tillatt.

Hjemmelen skal ikke omfatte forskrivning eller innsetting av prevensjon eller henvisning til assistert befruktning.

Videre foreslår departementet en endring i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c fjerde ledd. Endringen skal gi grunnlag for forskrifter om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot henvisning til abort.

I høringsnotatet foreslår departementet også endringer i fastlegeforskriften (forskrift 29. august 2012 nr. 842 om fastlegeordningen i kommunene) og i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen (forskrift 29. august 2012 nr. 843).

Kommuner skal få adgang til å inngå avtaler med fastleger om at disse kan reservere seg av samvittighetsgrunner mot å henvise kvinner til abort. Fastlegen som reserverer seg må sørge for at kvinner på hans eller hennes liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort, får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag. Før kommunen kan inngå avtale om reservasjon, må fastlegen dokumentere at han eller hun har inngått en skriftlig avtale med en kollega som forplikter seg til å ta imot og henvise de aktuelle kvinnene.

Fastlegen som har reservert seg skal også informere kvinner på sin liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort om at de kan henvende seg direkte til sykehuset uten henvisning fra fastlege.

Personer som står på listen til en fastlege som reserverer seg, skal få rett til å skifte til en fastlege som ikke har reservert seg. Dette skiftet skal ikke regnes som et skifte etter reglene om inntil to skifter per kalenderår. Før kommunen kan inngå en avtale om reservasjon, må den forsikre seg om at det er andre fastleger i nærheten med åpne lister slik at de som ønsker det kan skifte til en fastlege som ikke har reservert seg. Fastlegen skal informere alle sine eksisterende listeinnbyggere om reservasjonsavtalen straks avtalen er inngått. Kommunen skal sørge for at alle innbyggerne får informasjon om hvilke leger som til enhver tid har reservert seg slik at innbyggerne er kjent med det når de skal velge fastlege. Dette kan for eksempel fremgå av nettsiden for skifte av fastleger – MinFastlege.

Forslagene i denne høringen er en oppfølging av Regjeringens samarbeidsavtale med KrF der partene ble enige om at det skal gis reservasjonsmuligheter for fastleger etter dialog med Den norske legeforening. Avtalen er fulgt opp i Regjeringsplattformen.

3. Bakgrunn

2.1 Debatt om fastlegers reservasjonsmulighet

Da felles ekteskapslov ble vedtatt i 2008, ble det tillatt å gi assistert befruktning til lesbiske par. Etter det fikk Rådet for legeetikk henvendelser fra leger som av overbevisningsgrunner ikke så seg i stand til å henvise lesbiske par til assistert befruktning. Rådet drøftet spørsmålet om legers reservasjonsadgang i forhold til etiske regler for leger i møte 20. august 2008. Det kom til at leger må kunne reservere seg mot å utføre oppgaver som de av alvorlige overbevisningsgrunner er mot, blant annet å henvise til abort eller henvise lesbiske par til assistert befruktning.

I brev til Rådet 24. februar 2009 og brev til Legeforeningen 23. juni 2009 uttrykte Helse- og omsorgsdepartementet aksept for en ordning der kommuner gav leger mulighet til å overlate henvisning til assistert befruktning til andre leger. Uttalelsen gjaldt allmennleger generelt og ikke fastleger spesielt.

Blant andre Legeforeningen og Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH) reagerte på disse uttalelsene. LLH viste blant annet til at de hadde fått mange henvendelser fra lesbiske om svært ubehagelige opplevelser fordi leger nektet å henvise til assistert befruktning.

Etter en nærmere gjennomgang av det juridiske grunnlaget for reservasjon, fant departementet at fastlegeforskriften fra 2001 ikke åpner for at fastleger med listeansvar kan få adgang til å reservere seg mot å henvise til abort og assistert befruktning eller til å forskrive eller sette inn prevensjon. Departementet informerte om dette standpunktet i rundskriv I-4/2011 om reservasjon for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Se nærmere om rundskrivet under punkt 3.2.4.2.

2.2 Vedtak på Legeforeningens landsstyremøte

Legeforeningen behandlet spørsmålet om fastleger bør kunne reservere seg mot å henvise til abort m.m. på landsstyremøtet 6. juni 2013. Landsstyremøtet fattet følgende vedtak:

"Legeforeningen mener at alvorlige samvittighetsgrunner knyttet til liv og død kan gi grunnlag for at leger gis reservasjonsmulighet for deltakelse i henvisning og behandling. Legers reservasjonsmulighet skal ikke være til hinder for befolkningens lovbestemte rettigheter. Reservasjonsmulighetene må derfor vurderes lokalt i helsetjenesten på en slik måte at disse hensyn kan ivaretas. Pasientene skal alltid møtes med forståelse og respekt. Forutsigbarhet for pasientene må sikres gjennom god informasjon."

2.3 Stålset-utvalget – NOU 2013:1 Det livssyns åpne samfunnet

Spørsmålet om fastleger bør få mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort og assistert befruktning og til å forskrive eller sette inn prevensjon ble drøftet av Stålset-utvalget, jf. NOU 2013:1. Et flertall i utvalget (11 av 15) ville ikke tilrå å gi fastleger rett til å reservere seg mot å henvise til abort, assistert befruktning eller til å forskrive eller sette inn prevensjon. Flertallet uttalte:

" Utvalgets medlemmer Bernt, Fjellheim, Kaur, Leirvik, Melby, Reikvam, Sandvig, Skjælaaen Strand, Stålsett og Sultan vil etter en samlet vurdering ikke tilrå at reservasjonsretten utvides i forhold til de avgrensninger som ble vedtatt da abortloven ble

endret i 1975. De avveininger som ble gjort på dette punktet da, er holdbare også i dag. Det bør ikke aksepteres at legens oppfatninger av ulike spørsmål som abort, assistert befruktning og prevensjon skal kunne hindre tilgang til en likeverdig og forutsigbar førstelinje i alle landets kommuner innen den offentlige helsetjenesten.”

Mindretallet (4 av 15) gikk inn for en reservasjonsrett og uttalte:

” Utvalgets medlemmer Breistein, Haugland, Hompland og Tumidajewicz finner etter en samlet vurdering å vektlegge verdien av at også helsetjenestens førstelinje er åpen for personer med ulike syn på spørsmål som er viktige ut fra deres dypeste overbevisning når det gjelder spørsmål knyttet opp mot liv og død. Disse medlemmene viser til at dagens langvarige praksis når det gjelder reservasjonsretten ved henvisninger til abort ikke har medført vesentlige problemer. Det bør derfor være mulig for fastleger å reservere seg mot å henvise til abort.”

2.4 Kartlegging av reservasjonspraksis

For å få bedre oversikt over praksis, ble Helsedirektoratet i juni 2011 bedt om å kartlegge omfanget av samvittighetsbaserte reservasjoner i helsetjenesten, blant annet hvor mange fastleger som har reservert seg mot å henvise til abort m.v. Undersøkelsen ble gjennomført ved at Helsedirektoratet ba landets fylkesmenn, de regionale helseforetakene og Statens helsetilsyn om å redegjøre for antall skriftlige avtaler om reservasjon, stilltiende avtaler og omfanget av klagesaker der pasienter har opplevd å bli avvist av leger som ikke vil utføre oppgaver av samvittighetsgrunner.

Fylkesmennene og de regionale helseforetakene henvendte seg til sine respektive kommuner og helseforetak for å innhente nødvendig informasjon.

Resultatet av kartleggingen viste at det er et begrenset antall slike reservasjoner. Fra primærhelsetjenesten er det rapportert om 16 tilfeller av samvittighetsbaserte reservasjoner mot å henvise til svangerskapsavbrudd og assistert befruktning.

I spesialisthelsetjenesten er det rapportert om i alt 79 fritak som alle gjelder svangerskapsavbrudd. Et klart flertall av disse gjelder jordmødre.

Ingen melder om at pasienter har problemer med å få den helsehjelpen de trenger, men Statens helsetilsyn peker på at dette er følsomme områder der det kan være høyere terskel for å klage til tilsynsmyndighetene. Det kan derfor være at vi ikke kjenner det reelle omfanget av slike tilfeller.

Det er mange kommuner som ikke svarte på undersøkelsen. Den er derfor ikke komplett, men gir et visst inntrykk av omfanget av slike avtaler.

4. Adgang for fastleger til å reservere seg av samvittighetsgrunner

4.0 Innledning

Diskusjonen om reservasjon av samvittighetsgrunner for fastleger har først og fremst vært knyttet til fritak fra å henvise til assistert befruktning og abort og til å forskrive og sette inn prevensjon. Omtalen av gjeldende rett er derfor konsentrert om disse oppgavene. I tillegg er det gitt en kort beskrivelse av regler og praksis for reservasjon mot å utføre abortinngrep og mot å gi assistert befruktning.

Dersom aktiv dødshjelp skulle bli tillatt, mener mange at fastleger også bør kunne reservere seg mot det. Aktiv dødshjelp er ikke tillatt i Norge i dag. Dagens regelverk inneholder derfor ikke noen bestemmelser om rett til å reservere seg mot aktiv dødshjelp.

Spørsmålet om fastleger bør kunne reservere seg av samvittighetsgrunner handler om vern om samvittighetsfriheten på den ene siden og ivaretagelsen av pasientenes rettigheter – og da særlig kvinners rett til abort - på den andre siden. Nedenfor er det derfor også gitt en kort omtale av tanke-, samvittighets- og religionsfriheten og forbud mot diskriminering på grunn av kjønn m.m etter menneskerettighetene.

4.1 Gjeldende rett

4.1.1 Menneskerettighetene - Tanke-, samvittighets- og religionsfrihet og forbud mot diskriminering på grunn av kjønn m.m.

En reservasjonsmulighet vil støtte opp under legenes samvittighetsfrihet. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 18 og Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 9 gir rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Disse konvensjonene gjelder som norsk lov, jf. menneskerettsloven § 2 (lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettens stilling i norsk rett).

Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 9 lyder:

"Art 9. Tanke-, samvittighets- og religionsfrihet

1. Enhver har rett til tankefrihet, samvittighetsfrihet og religionsfrihet; denne rett omfatter frihet til å skifte sin religion eller overbevisning, og frihet til enten alene eller sammen med andre og såvel offentlig som privat å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning, ved tilbedelse, undervisning, praksis og etterlevelse.

2. Frihet til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning skal bare bli undergitt slike begrensninger som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den offentlige trygghet, for å beskytte den offentlige orden, helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter."

Bestemmelsen gir enhver rett til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning ved tilbedelse, undervisning, praksis og etterlevelse. Å pålegge en lege å henvise til abort eller assistert befruktning dersom det strider mot legens overbevisning, må regnes som en begrensning i samvittighets- og religionsfriheten.

Staten kan imidlertid begrense borgernes frihet til å gi uttrykk for sin overbevisning dersom begrensningene er forskrevet ved lov og er *"nødvendig i et demokratisk samfunn"*. I vurderingen av om et pålegg overfor fastleger om å utføre arbeidsoppgaver som strider mot deres overbevisning, for eksempel å henvise pasienter til abort, er et *"nødvendig"* inngrep i deres tanke-, samvittighets- og religionsfrihet må det gjøres en avveining av om inngrepet er rimelig og forholdsmessig vurdert opp mot de formål som søkes oppnådd. Andre menneskerettigheter kan være et slikt formål

Det at legen har mulighet til å bytte arbeid kan ikke være avgjørende. Det er tidligere lagt til grunn at begrensninger i en arbeidstakers utøvelse av sin religion i arbeidstiden ikke er å anse som et inngrep i en persons religionsfrihet, dersom arbeidstakeren har mulighet til å fratse sin stilling og skifte arbeid. Den europeiske menneskerettsdomstolen har imidlertid i en dom av 15. januar 2013 lagt til grunn at muligheten for å

bytte arbeid ikke automatisk beskytter religionsfriheten. Denne muligheten skal heller tas med som et av flere momenter i vurderingen av om en eventuell begrensning i religionsfriheten er forholdsmessig (EMDN-2010-48420).

Samvittighets- og religionsfriheten og andre menneskerettigheter må avgrenses og avveies mot hverandre. Det følger av FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 26 og FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter artikkel 12 jf. artikkel 2, at alle skal ha samme tilgang til helsetjenester uten diskriminering på grunn av kjønn, seksuell orientering osv. FNs kvinnekongresskonvensjon artikkel 12 sier at staten "skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å avskaffe diskriminering av kvinner på helseområdet, for å sikre tilgang til helsetjenester, herunder hjelp til familieplanlegging, på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner."

Alle tre konvensjonene gjelder som norsk lov, jf. menneskerettsloven § 2. Forbud mot diskriminering på grunn av kjønn er lovfestet i likestillingsloven. Forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering er lovfestet i diskrimineringsloven om seksuell orientering. Alle private og offentlige helsetjenester omfattes av disse lovene. Det følger av dette at staten kan gi fastleger en reservasjonsmulighet, men at helse-tjenestene skal tilbys på en måte som ikke virker diskriminerende overfor bestemte grupper som kvinner eller homofile.

4.1.2 Reservasjon mot å utføre eller assistere ved abortinngrep

Etter abortloven § 2 andre ledd har kvinner rett til selvbestemt abort dersom inngrepet kan utføres før utgangen av tolvte svangerskapsuke. Etter utgangen av tolvte svangerskapsuke avgjør en nemnd om svangerskapet kan avbrytes, jf. § 2 tredje ledd. De regionale helseforetakene har ansvaret for at kvinnen for oppfylt retten til abort. Helseforetakene skal organisere sykehustjenesten slik at kvinner innen helseregionen til enhver tid kan få utført abort, jf. abortloven § 14.

Helsepersonell ansatt ved sykehus og avdelinger der det utføres aborter, har som en av sine arbeidsoppgaver å utføre eller assistere ved abortinngrep. Etter abortloven § 14 og abortforskriften § 15 har imidlertid helsepersonell rett til å reservere seg av samvittighetsgrunner mot å utføre eller assistere ved abortinngrep. Retten til fritak gjelder ikke mottaking, journalskriving og for- og etterbehandling. Den gjelder heller ikke for helsepersonell som gir kvinnen stell og pleie før, under og etter inngrepet. Ved medikamentell abort gjelder retten til fritak også helsepersonell som forskriver eller administrerer medikamenter i forbindelse med avbruddet. Helsepersonell som ber om fritak, må reservere seg generelt mot alle svangerskapsavbrudd. Helsepersonell har ikke anledning til å reservere seg mot å utføre eller assistere bare ved enkelte abortinngrep.

Dersom det er nødvendig for å sikre at kvinner innen helseregionen til enhver tid kan få utført abort, kan sykehuset ved utlysning av stillinger sette som vilkår for ansettelse at vedkommende er villig til å utføre abortinngrep, jf. abortforskriften § 17. Helsepersonell som søker stilling ved en avdeling der det utføres aborter skal på anmodning oppgi om de ønsker å reservere seg.

4.1.3 Reservasjon mot å utføre eller assisterte ved assistert befruktning

Ved vedtagelsen av felles ekteskapslov i 2008 fikk lesbiske par adgang til å få assistert befruktning, jf. bioteknologiloven kapittel 2. Samtidig fattet Stortinget et anmodningsvedtak (nr. 614) der regjeringen ble bedt om å *"sørge for at det legges til rette for at helsepersonell som av samvittighetsgrunner ønsker det i enkelttilfeller, skal kunne fritas fra å utføre eller assistere ved assistert befruktning"*.

Departementet har fulgt opp Stortingets vedtak ved å be de regionale helseforetakene organisere og tilrettelegge sitt tilbud om assistert befruktning slik at helsepersonell som av samvittighetsgrunner ønsker det, kan fritas fra å utføre eller assistere ved assistert befruktning.

4.1.4 Reservasjon mot å henvise til assistert befruktning og abort og mot å forskrive og sette inn prevensjon

Etter abortloven §§ 5 og 6 skal begjæring om abort settes frem overfor en lege eller en nemnd. Legen skal tilby kvinnen informasjon og veiledning om den bistand som samfunnet kan tilby henne, gi henne råd slik at hun skal kunne treffe sitt endelige valg, gi informasjon om inngrepets art og medisinske virkninger og sende begjæring sammen med en skriftlig henvisning til den avdeling eller institusjon hvor inngrepet skal utføres.

Bestemmelsen i abortloven § 14 og abortforskriften § 15 gir rett til reservasjon for helsepersonell i spesialisthelsetjenesten. Den regulerer rett til å reservere seg mot å assistere og utføre abortinngrep, men gir ikke rett til å reservere seg mot å henvise til abort og de andre oppgavene etter abortloven §§ 5 og 6. Abortloven og -forskriften har heller ingen andre regler som gir leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten en rett til å reservere seg mot å henvise til abort.

På samme måte gjaldt Stortingets anmodningsvedtak nr. 614 bare utførelse og assistanse ved assistert befruktning. Vedtaket omfattet ikke reservasjon mot å henvise til assistert befruktning.

4.1.4.1 Helsetilsynets praksis og rundskriv fra 1995

I tiden etter at abortloven ble vedtatt har enkelte leger praktisert en reservasjonsordning. Statens helsetilsyn har i rundskriv 20. juni 1995 til landets fylkesleger (IK-24/95) og i senere praksis, bl.a. i en tilsynssak fra 2005, lagt til grunn at det er anledning for leger til å reservere seg mot å henvise til abort m.v. av samvittighetsgrunner dersom helsetilbudet til pasientene ivaretas tilstrekkelig. Statens helsetilsyn skriver følgende om dette i sitt rundskriv:

"Kommunene har plikt til å yte nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven. I små kommuner hvor det er få leger vil det lett medføre uakseptable belastninger for de kvinner det gjelder, dersom det aksepteres at legene tar forbehold mot å yte visse typer helsehjelp. Vi vil understreke at kommunene bør ta hensyn til dette ved ansettelser, slik at de ikke kommer i en situasjon hvor helsetilbudet i kommunen blir utilfredsstillende. Vi ber fylkeslegene orientere kommunene om dette slik at det ved nyansettelser i kommunehelsetjenesten blir tatt hensyn til at de omtalte tjenestene kan tilbys."

4.1.4.2 Helse- og omsorgsdepartementets fortolkning i rundskriv fra 2011

Debatten som oppstod i kjølevann av den nye ekteskapsloven gjorde at departementet gikk nærmere gjennom det juridiske grunnlaget for spørsmålet om leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten har adgang til å reservere seg mot å utføre bestemte oppgaver av samvittighetsgrunner. Departementet presenterte sin fortolkning i rundskriv I-4/2011:

"Allmennleger og fastleger tilknyttet den kommunale helse- og omsorgstjenesten har i dag ingen lov- eller forskriftsfestet rett til å reservere seg av samvittighetsgrunner. Dette gjelder for eksempel oppgaver knyttet til prevensjon og familieplanlegging samt henvisning til assistert befruktning eller abort.

Når det gjelder spørsmålet om en lege av samvittighetsgrunner skal ha mulighet til å reservere seg mot å utføre bestemte oppgaver, må man skille mellom allmennleger og fastleger. Med fastlege menes lege som har inngått avtale med en kommune om deltakelse i fastlegeordningen, jf. fastlegeforskriften § 2.

Når det gjelder fastleger, uavhengig av om de er selvstendig næringsdrivende eller ikke, er det ikke hjemmel for kommunen til å fritta legen for oppgaver som er pålagt ved lov eller forskrift. Fastlegens listeansvar følger av fastlegeforskriften § 7, der det fremgår blant annet at "fastlegen skal ha ansvaret for allmennlegetilbudet til personer på sin liste innen de rammer som gjelder for fastlegeordningen i lov, forskrift og sentral avtale". Listeansvaret omfatter også "henvisning til andre helsetjenester etter behov", jf. merknadene til forskriftsbestemmelsen. Med andre ord, er det pasientens behov for henvisning som er styrende for fastlegen. Bestemmelsen gir ikke en rett for fastlegen til å nekte eller unnlate å henvise pasienten videre av andre grunner enn at pasienten ikke har behov for en videre henvisning.

Videre er det i fastlegeforskriften § 7 ikke gitt en adgang for partene, dvs. kommunen og fastlegen, til å fravike denne bestemmelsen. Det er dermed ikke anledning for kommunen og fastlegen til - gjennom avtale - å bli enige om å innsnevre fastlegens listeansvar, herunder å avtale at fastlegen av samvittighetsgrunner ikke skal utføre visse oppgaver.

Når det gjelder leger som er ansatt i kommunen og som ikke har et listeansvar som fastlege, kan vedkommende lege på gitte vilkår gis mulighet til å reservere seg. Ifølge gjeldende helselovgivning er det kommunene som har ansvar for å sørge for at alle får det helsetilbudet de har krav på etter kommunehelsetjenesteloven og pasientrettighetsloven. Et slikt "sørge-for-ansvar" er også videreført i den nye kommunale helse- og omsorgstjenesteloven som ble vedtatt av Stortinget i juni 2011. Begrepet "sørge-for" pålegger kommunen ansvaret for at tjenestene gjøres tilgjengelige for de som har rett til å motta tjenestene. Kommunen kan enten utføre tjenestene selv eller inngå avtale med andre private eller offentlige tjenesteytere. Dette innebærer at for leger som utfører oppgaver på vegne av kommunen og som ikke har listeansvar, kan kommunen velge å avtale at legen ikke skal utføre bestemte oppgaver.

Departementet understreker at dersom en fast ansatt lege uten listeansvar etter avtale med arbeidsgiver gis mulighet til å reservere seg mot å utføre konkrete oppgaver, må det være en helt klar forutsetning at overføring fra én lege til en annen ikke innebærer noen ulempe av betydning for pasienten."

Fortolkningen i rundskriv I-4/2011 gjaldt forskrift om fastlegeordning i kommunene fra 2000. Den 1. januar 2013 ble denne forskriften opphevet og erstattet av en ny fastlegeforskrift (forskrift 29. august 2012 nr. 842) hjemlet i den nye helse- og omsorgstjenesteloven. I den nye fastlegeforskriften er fastlegens listansvar videreført i forskriftens § 10. Fastlegenes ansvar for å henvise pasienter er ytterligere presisert i en ny bestemmelse i § 24. Fastleger skal etter denne henvise pasienter til spesialisthelsetjenesten og til øvrige kommunale helsetjenester dersom pasienten har behov for det.

4.2 Departementets vurderinger og forslag

4.2.1 Bør fastleger kunne reservere seg av samvittighetsgrunner?

Departementet mener det er verdifullt for samfunnet at fastleger har høy etisk bevissthet og reflekterer over etiske spørsmål. Samfunnet er tjent med at det er rom for ulike overbevisninger og at fastleger ikke føler seg tvunget til å handle i strid med sin samvittighet. Formålet bak retten til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet etter menneskerettighetsloven og EMK artikkel 9 bør støttes opp under.

Samtidig er det viktig at samvittighetsfriheten og utøvelsen av den ikke påfører pasientene en uforholdsmessig belastning eller ulempe. Den klare hovedregelen bør være at pasienter kan regne med å få tilbud om alle de allmennlegetjenester som de har behov for hos sin faste lege. Fastlegene skal ivareta det offentlige interesse av at alle innbyggere får tilbud om en fast lege som gir allmennlegetjenester, informasjon og veiledning og som fyller rollen som hjelper og veiviser for pasientene inn mot den øvrige helsetjenesten.

Departementet mener fastleger bør ha adgang til å reservere seg, men adgangen bør være begrenset og forbeholdt situasjoner med alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. Ved den nærmere utformingen av reservasjonsordningen må hensynet til pasientene veie tungt.

Departementet foreslår en tilføyelse i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 som gir hjemmel for forskrifter om fastlegers reservasjonsmulighet. Forskriftene skal blant annet regulere hvilke oppgaver fastlegene kan reservere seg mot og vilkår for en slik reservasjonsmulighet. Se nærmere vurdering av innholdet i forskriftene i punktene 3.3.2 – 3.3.7.

4.2.2 Hvilke oppgaver bør fastlegene kunne reservere seg mot?

For enkelte leger oppleves det å skulle henvise en kvinne til abort som etisk svært problematisk. Det å skulle utføre denne oppgaven innebærer en alvorlig samvittighetskonflikt for disse legene. Samtidig er antallet henvisninger en fastlege gjør til abort per år relativt begrenset. Selv om oppgaven er viktig for den enkelte kvinne som trenger henvisningen, er denne oppgaven likevel ikke en gjennomgående og omfattende del av fastlegenes virksomhet. Det bør derfor være mulig å finne alternative løsninger som i større grad ivaretar fastlegens samvittighetsfrihet og som samtidig tar tilstrekkelig hensyn til pasientene.

Departementet foreslår derfor at fastleger skal kunne reservere seg mot å henvise pasienter til abort. En klar forutsetning er imidlertid at den konkrete reservasjonsordningen ikke innebærer en urimelig ulempe for de aktuelle kvinnene. Legenes samvittighetsfrihet må avveies mot retten til lovbestemte helsetjenester. Departementet legger til grunn at retten til abort er helsetjenester som skal tilbys på en måte som ikke virker diskriminerende overfor kvinner, se punkt 3.2.1. Reservasjonsmulighetene må utformes og praktiseres på en måte som imøtekommer både samvittighets- og religionsfriheten, og hensynet til likestilling og likebehandling. Med henvisning til abort menes her hele prosessen fra pasienten oppsøker legen med spørsmål eller ønske om abort og til begjæring og henvisning er sendt sykehuset. Fastleger som reserverer seg mot å henvise til abort bør også overlate oppgaven med å gi informasjon og råd til den legen som skal henvise. Fastlegen skal ikke kunne reservere seg mot å motta epikrise fra sykehuset etter at abortingrepet er utført eller mot å følge kvinnen opp etter inngrepet. Kvinner som eventuelt ikke ønsker å forholde seg til legen som har reservert seg i etterkant av inngrepet, kan velge å bytte fastlege. Reservasjonsadgangen skal ikke omfatte forskrivning eller innsetting av prevensjon eller henvisning til assistert befruktning. Dersom aktiv dødshjelp skulle bli tillatt i Norge, bør fastlegene også kunne reservere seg mot dette.

4.2.3 Forutsetninger for å kunne inngå avtale om reservasjon

Kommunene har ansvaret for å organisere fastlegeordningen. De skal sørge for tilbud om allmennlegetjenester og at et tilstrekkelig antall leger deltar i fastlegeordningen slik at alle som ønsker det får tilbud om plass på en fastleges liste. Det skal etter forslaget derfor være kommunene som vurderer ut fra lokale forhold om det er tilstrekkelig tilgang til fastleger til at en eller flere av fastlegene i kommunen kan reservere seg mot å henvise til abort uten at dette vil innebære en urimelig ulempe for kvinnene som blir berørt.

Fastleger skal etter forslaget ikke få en rett til reservasjon, men en mulighet. Det vil være opp til den enkelte kommunen å avgjøre om de ønsker å inngå avtaler om reservasjon, såfremt vilkårene for å inngå slik avtale er oppfylt.

For å unngå at reservasjoner skal påføre kvinner urimelig belastning, foreslår departementet at kvinner som vurderer eller ønsker henvisning til abort, men som står på liste hos en lege som har reservert seg, skal få tilbud om konsultasjon hos en annen lege i nærheten innen neste virkedag. Kommunen kan bare inngå avtale om reservasjon dersom det er tilstrekkelig tilgang til andre fastleger i nærheten som kan gjennomføre de aktuelle konsultasjonene. Fastleger som ønsker avtale om reservasjon må dokumentere at de har inngått en skriftlig avtale med en annen fastlege som forplikter seg til å gjennomføre konsultasjonene med kvinnene som vurderer eller ønsker henvisning til abort.

Fastleger som ved avtale har påtatt seg å henvise en annen fastleges pasienter til abort, kan ikke kreve tilleggskostnad for dette. Tilsvarende vil pasientens fastlege være avskåret fra å kreve betalt for en konsultasjon om abort som må avbrytes på grunn av legens reservasjon.

Departementet foreslår at personer som står på liste til en fastlege som reserverer seg, skal ha rett til å skifte til en fastlege i nærheten som ikke har reservert seg, se nærmere omtale i kapittel 4. Det vil også være en forutsetning for at kommunen kan inngå en avtale om reservasjon, at det er tilstrekkelig tilgang til fastleger i nærheten med åpne lister som ikke har reservert seg til at denne rettigheten kan oppfylles.

4.2.4 Informasjon om reservasjonsavtalen til listepasienter og kommunens øvrige innbyggere

Dersom en fastlege inngår avtale om å reservere seg mot å henvise til abort, kan noen av hans eller hennes eksisterende listepasienter ønske å skifte til en annen fastlege. Fastlegen skal derfor ha plikt til å informere sine eksisterende listeinnbyggere om avtalen straks den er inngått. Denne informasjonen er særlig viktig for kvinnene på legens liste som vil kunne komme i den situasjon at de vurderer eller ønsker henvisning til abort. Informasjonen kan også være relevant for andre av legens pasienter som av prinsipielle grunner ikke ønsker å stå på liste hos en fastlege etter at han eller hun har reservert seg.

Informasjonen skal gis direkte til den enkelte listeinnbygger, for eksempel i brev. Informasjon om hvilke fastleger som eventuelt reserverer seg mot å henvise pasienter til abort, skal også være lett tilgjengelig for kommunens øvrige innbyggere. Dette er viktig informasjon som innbyggerne skal ha tilgang til når de skal velge fastlege for første gang eller sette frem krav om å bytte fastlege.

Kommunene har ansvar for å informere innbyggerne om hvilke leger som deltar i fastlegeordningen. Kommunene skal også ha ansvar for å informere om hvilke fastleger som eventuelt har reservert seg mot å henvise til abort. Informasjonen skal være tilgjengelig sammen med informasjon om hvilke leger som deltar i fastlegeordningen på nettsiden for bytte av fastlege (MinFastlege) og gjennom Fastlegetelefonen.

I tillegg til plikten til å skaffe time hos en annen lege innen neste virkedag, foreslår departementet å presisere at fastleger som har reservert seg skal informere kvinner på sin liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort om muligheten for å sette frem begjæring om abort direkte overfor sykehuset uten henvisning fra lege, jf. abortforskriften § 1.

4.2.5 Melding til fylkesmannen ved inngåelse av avtaler.

Fylkesmennene skal føre tilsyn med hvordan kommuner oppfyller sine forpliktelser etter helse- og omsorgstjenesteloven og hvordan fastlegene utøver sin virksomhet, herunder praktiseringen av en reservasjonsordning. Departementet foreslår at kommuner som inngår avtale om reservasjon skal sende kopi av avtalen til fylkesmannen. Mulighetene for reaksjoner vil være de samme ved eventuelle brudd på dette regelverket som ved brudd på annet regelverk. Etter helsetilsynsloven § 5 kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette forholdene dersom virksomhet innen helse- og omsorgstjenesten drives på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter eller andre eller på annen måte er uforsvarlig. Ett eksempel er at kommuner inngår avtaler om reservasjon i strid med regelverket, og det dermed ikke er tilstrekkelig tilgang til fastleger som kan henvise til abort. Tilsynsmyndighetene kan også gi administrative

reaksjoner overfor den enkelte fastlege etter helsepersonelloven kapittel 11, for eksempel kan tilsynsmyndighetene gi fastlegen en advarsel.

4.2.6 Mulighet for å avslutte en avtale

For å kunne ivareta tilbudet til kvinner som trenger henvisning til abort, må kommunen kunne si opp en avtale om reservasjon dersom tilgangen på fastleger med åpne lister reduseres, og det ikke er mulig for kvinner å skifte til en fastlege i nærheten som ikke reserverer seg. Kommunen skal også kunne si opp reservasjonsavtalen dersom fastlegen ikke ivaretar sin plikt til å informere sine listepasienter eller fastlegen ikke sørger for at kvinner på sin liste får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten innen neste virkedag. Det samme gjelder dersom avtalen mellom fastlegen som har reservert seg og den andre legen som skal henvisse fastlegens listepasienter faller bort.

4.2.7 Oppsummering

Slik ordningen for reservasjonsmulighet for fastleger er foreslått utformet i dette høringsnotatet, mener departementet at pasientene er ivaretatt på en slik måte at ulempene er begrenset og tiltaket må vurderes som forholdsmessig.

Dette gjelder særlig fordi fastlegene ikke skal få en rett til å reservere seg, men en mulighet dersom hensynet til pasientene kan ivaretas. Det skal også være begrenset hvilke oppgaver fastlegene kan reservere seg mot og en forutsetning for å kunne reservere seg skal være at det er tilstrekkelig tilgang til andre fastleger i nærheten som kan henvisse til abort. Kvinnene skal ha rett til konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten innen neste virkedag, og det skal gis en utvidet rett til å bytte til en fastlege som ikke har reservert seg.

Gjennom ordningen skal pasientene også være sikret lett tilgjengelig informasjon om hvilke leger som reserverer seg. Det er også viktig i denne sammenheng at kvinner som vurderer eller ønsker abort fortsatt skal ha mulighet for å sette frem abortbegjæring direkte overfor sykehus uten å gå veien om henvisning fra lege.

5. Rett til å skifte fastlege ved reservasjon

5.0 Gjeldende rett - valg og skifte av fastlege

Retten til å stå på liste hos en fastlege og til å skifte fastlege er regulert i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c og forskrift 29. august 2012 nr. 843 om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. § 2-1 c lyder:

"Enhver som er bosatt i en norsk kommune, har rett til å stå på liste hos lege med fastlegeavtale. Det samme gjelder asylsøkere og deres familie når de er medlem av folketrygden.

Personer som står på fastleges liste har rett til å skifte fastlege inntil to ganger i året, og rett til å få en ny vurdering av sin helsetilstand hos en annen lege med fastlegeavtale.

Rettigheter i første og annet ledd gjelder ikke i de kommuner der plikten til å ha fastlegeordning er suspendert etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 tredje ledd.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om gjennomføring og utfylling av pasientrettighetene i fastlegeordningen, herunder om barns plassering på liste og om rett til å bytte fastlege.”

Enhver som er bosatt i en norsk kommune, har rett til å stå på liste hos en fastlege. Rettigheten omfatter også asylsøkere og deres familiemedlemmer når de er medlem av folketrygden, se også forskrift 14. mai 2008 nr. 460 om trygdedekning for asylsøkere og deres familiemedlemmer.

Den som har rett til å stå på liste hos fastlege, kan sette frem ønske om en bestemt lege, jf. forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2 andre ledd. Ønsket skal som hovedregel etterkommes så langt det er ledig plass på fastlegens liste. Det er adgang til å velge fastlege utenfor bostedskommunen, jf. § 2 fjerde ledd.

Den som ikke selv velger fastlege, vil bli plassert på listen til fastlege med ledig listeplass, jf. § 2 tredje ledd. Den som ikke ønsker å delta i fastlegeordningen gir beskjed om det til sin kommune.

Etter lovens § 2-1 c andre ledd og forskriftens § 6 har en person som står på fastleges liste rett til å skifte fastlege inntil to ganger i året, så fremt det er ledig plass på annen fastleges liste. Fastlegen kan ikke nekte å ta vedkommende inn på listen dersom det er ledig plass på listen, så fremt ikke kommunen har fattet vedtak om å flytte personen fra denne listen på grunn av vedkommendes truende eller voldelige atferd, jf. forskrift om fastlegeordning i kommunene (fastlegeforskriften) §§ 5 og 15 og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2 sjette ledd.

Kommunen og fastlegen avtaler et tak for antallet pasienter på den enkelte fastleges pasientliste. Det er ikke adgang for fastlege og kommune å avtale et høyere listetak enn 2 500, jf. fastlegeforskriften § 34. Den øvre grensen på 2 500 er satt for at fastlegene ikke skal få lengre lister enn det de kan betjene på en forsvarlig måte. Når fastsatt listetak er nådd, anses listen som lukket. Etter forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 4 er det bare barn under 16 år av allerede tilmeldte listeinnbyggere og tidligere tilmeldte listeinnbyggere som flytter tilbake til kommunen som har rett til å bli tatt inn på en lukket liste. Den midlertidig flyttingen fra kommunen må ikke overstige tre år.

Den eller de som har foreldreansvaret velger fastlege for barn under 16 år, jf. forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 5 første ledd. Dersom fastlege ikke velges, plasseres barnet på samme liste som den eller de som har foreldreansvaret. Der foreldrene har felles foreldreansvar og samme adresse, plasseres barnet på samme liste som mor. Der foreldrene har felles foreldreansvar og forskjellig adresse, plasseres barnet på samme liste som den av foreldrene som har samme folkeregisteradresse som barnet.

Ved fylte 16 år velger barnet selv fastlege, jf. § 5 andre ledd. Er barnet mellom 12 og 16 år kan det selv fremsette krav om bestemt fastlege etter samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret. Er barnet under 12 år, fremsettes slikt krav av den eller de som

har foreldreansvaret. Tilsvarende aldersgrenser gjelder for barnets rett til selv å skifte fastlege, jf. forskriftens § 6 andre ledd.

Når omsorgen og/eller foreldreansvaret er fratatt foreldrene, etter barneverntjenesteloven §§ 4-8, 4-12 og 4-20, er det barneverntjenesten som kan velge fastlege for barnet, jf. forskriftens § 5 tredje ledd.

Skifte av fastlege skjer ved henvendelse til HELFO (Helseøkonomiforvaltningen) eller på nettsiden MinFastlege. Fastlegebyttet gjelder fra den første dagen i måneden etter at det er registrert.

5.1 Departementets vurderinger og forslag

5.1.1 Rett til å skifte til en fastlege som ikke har reservert seg

Departementet foreslår at personer som står på liste hos en fastlege som har reservert seg, skal ha en utvidet rett til å skifte fastlege. Pasientene skal ha rett til å skifte til en fastlege i nærheten som henviser til abort. Dette skiftet skal ikke telle som et skifte etter reglene om inntil to skifter per år.

Retten til å skifte til en lege som henviser til abort vil være særlig aktuell for kvinner som vil kunne få behov for henvisning til abort, men den vil også gjelde for andre som av ulike grunner ikke ønsker å ha en fastlege som har reservert seg.

5.1.2 Rett til å skifte fastlege for jenter mellom 14 og 16 år

Hvis en jente under 16 år ber om abort, skal foreldrene som hovedregel få mulighet til å uttale seg, jf. abortloven § 4. Dersom særlige grunner taler mot det, har foreldrene likevel ikke rett til å uttale seg, jf. abortloven § 4. Etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 andre ledd skal foreldrene eller andre med foreldreansvar som hovedregel informeres dersom jenter under 16 år ber om abort, men også her er det gjort unntak *"når pasienten av grunner som bør respekteres, ikke ønsker dette."*

Hvorvidt foreldrene skal informeres og gis anledning til å uttale seg, vil avhenge av en konkret vurdering av blant annet jentas alder og modenhet og de grunner som hun oppgir for sitt ønske om å ikke informere foreldrene. Det kan være flere årsaker til at foreldrene ikke bør informeres om barnets kontakt med helse- og omsorgstjenesten, både ulike overbevisningsgrunner og andre rent personlige grunner (for eksempel mishandlingsaker).

Departementet vil foreslå at jenter mellom 14 og 16 år selv skal kunne bestemme om de ønsker å ha en fastlege som har reservert seg mot å henvise til abort eller om de vil skifte til en lege som henviser til abort. Dette skal jentene kunne bestemme uavhengig av om foreldrene er enig i skiftet eller ikke.

Det kan også tenkes at jentene vil ønske å holde informasjon om byttet skjult for sine foreldre. Departementet vil derfor arbeide for at HELFO gjennomfører slike bytter på en måte som i størst mulig grad skjerner denne informasjonen fra foreldrenes innsyn. Unge jenter kan også kontakte skolehelsetjenesten dersom de er uønsket gravid og trenger råd og veiledning om abort. Helsesøster kan blant annet informere disse jentene om at de kan henvende seg direkte til sykehuset med en eventuelle begjæring om abort dersom de ikke ønsker å snakke med sin fastlege om graviditeten og abortbegjæringen.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

En åpning for at kommunen og fastlegen kan avtale at fastlegen av samvittighetsgrunner reserverer seg mot å henvise til abort vil få visse økonomiske og administrative konsekvenser. For kommunene vil dette kunne gi et visst merarbeid knyttet til selve avtaleinngåelsen og oppfølgingen av denne. Kommunen skal også underrette fylkesmannen og HELFO om den inngåtte avtalen.

Departementet antar imidlertid at kommunenes merarbeid knyttet til dette vil være beskjedent. Det samme gjelder for de økonomiske konsekvensene. På bakgrunn av kartleggingen av dagens reservasjonsordninger og de begrensningene som foreslås i kapittel 3, antas det at antallet fastleger med reservasjonsordning blir begrenset.

Kommunen skal allerede i dag tilby en fastlegeordning. Det forhold at de må inngå avtaler med fastleger og følge opp disse er således ingen ny oppgave.

For fylkesmannsembetene medfører forslagene om en reservasjonsmulighet marginale endringer. Embetene vil motta brev fra kommuner som inngår en avtale om reservasjon med en fastlege. Det å motta informasjon om dette utløser ingen automatisk plikt til å gjennomføre tilsyn, eller på annen måte foreta en aktiv handling. Hvorvidt fylkesmannen skal foreta en aktivitet på bakgrunn av den informasjonen de får fra kommunen vil bero på en konkret vurdering der mange ulike elementer virker inn.

Økonomisk vil endringene få liten eller ingen betydning for innbyggerne i kommunen.

De vil få sine utgifter refundert på lik linje som om de gikk til en lege som ikke hadde reservert seg. Rent praktisk vil dette forslaget være en ulempe for den enkelte. De aktuelle kvinnene vil ikke lengre kunne få alle tjenestene hos sin fastlege. Alternativt må de bytte en ekstra gang dersom deres fastlegen reserverer seg. I forslaget er det imidlertid lagt inn klare rammer for når fastlegen skal kunne reservere seg. Dette vil bidra til å redusere de praktiske ulempene. Det vises blant annet til muligheten for et ekstra fastlegebytte, retten til å få time hos en fastlege i nærheten senest neste virkedag og fastlegens plikt til å informere egne listeinnbyggere om sin reservasjon og om muligheten til å kontakte sykehuset direkte.

I høringsnotatet er det foreslått at det er fastlegen som skal sende ut informasjon til egne listeinnbyggere ved inngåelse av en reservasjonsavtale. Dette vil være en engangskostnad når avtalen inngås. Ved senere endringer legges det opp til at informasjon kommer via HELFO og på nettsiden MinFastlege. Videre er det legen som må inngå avtale med annen fastlege om time for kvinner som vurderer eller ønsker en henvisning til abort. Dette er tiltak som vil kunne påføre den aktuelle legen en økonomisk og administrativ utgift.

Per 3. kvartal 2013 var det gjennomsnittlig 1152 listeinnbyggere per fastlege.

Portoutgiftene ved utsending av brev til disse vil beløpe seg til omlag kr. 12.000,- per fastlege. I tillegg kommer tid medgått til faktisk å skrive brev og sende disse. Dette er en mulighet fastlegen får, og ingen plikt. Kostnadene kan bli betydelig lavere dersom informasjonen om reservasjonsavtalen sendes elektronisk. Departementet anser det som mest nærliggende at denne kostnaden bæres av fastlegen som ønsker å reservere seg mot å henvise kvinner til abort.

Det er sentralforvaltningen som vil bære de tyngste kostnadene ved innføringen av forslaget til en reservasjonsmulighet for fastleger. Kostnadene er særlig forbundet med å utvikle tekniske løsninger. Det vil bli nødvendig å videreutvikle de tekniske løsninger

slik at de kan håndtere en utvidet og raskere mulighet til å bytte fastlege og at informasjon om hvilke leger som har reservert seg skal bli lett tilgjengelig på MinFastlege.no. Beregninger viser at utviklingskostnadene for å få på plass dette vil være i størrelsesorden 3,5 mill. kroner. Kostnadene dekkes innenfor departementets eksisterende rammer. I tillegg vil det trolig komme noe økt arbeidsmengde for HELFO knyttet til en økning i antallet fastlegebytter. Dette vil imidlertid være en begrenset økning sammenlignet med det totale antallet bytter som håndteres i dag.

7. Merknader til endringene i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven

Til endringen i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 tredje ledd:

Bestemmelsen i § 3-2 tredje ledd hjemler dagens forskrift om fastlegeordningen (forskrift 29. august 2012 nr. 842 om fastlegeordning i kommunene). Departementet foreslår å utvide hjemmelen slik at den også gir grunnlag for å gi forskrifter om at fastleger kan reservere seg mot å henvise eller behandle pasienter dersom reservasjonen er begrunnet i alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. Dette vil først og fremst gjelde reservasjon mot å henvise pasienter til abort. Hjemmelen vil imidlertid også omfatte aktiv dødshjelp dersom dette skulle bli tillatt. Hjemmelen omfatter ikke reservasjon mot å forskrive eller sette inn prevensjon eller å henvise til assistert befruktning. Se også utkastet til forskrifter med merknader i punktene 8 og 9.

Til endringene i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c fjerde ledd:

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c fjerde ledd gir hjemmel til å gi nærmere forskrifter om gjennomføring og utfylling av pasientrettighetene i fastlegeordningen. Departementet foreslår å presisere dagens hjemmel. Det blir dermed klart at hjemmelen omfatter forskrifter om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste til en fastlege som har reservert seg på grunn av alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 tredje ledd. Se også utkastet til forskrifter med merknader i punktene 8 og 9.

8. Forslag til lov om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven

I

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester gjøres følgende endringer:

§ 3-2 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om fastlegeordningen, herunder om kvalitets- og funksjonskrav, om adgangen til suspensjon av fastlegeordningen og om fastlegers mulighet til å reservere seg mot henvisning eller behandling når reservasjonen er begrunnet i alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

§ 2-1 c fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om gjennomføring og utfylling av pasientrettighetene i fastlegeordningen, herunder om barns plassering på liste. *Departementet kan også gi forskrifter om retten til å skifte fastlege, blant annet om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste hos en fastlege som har reservert seg på grunn av alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død.*

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

9. Utkast til forskrift om endringer i fastlegeforskriften og i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen

I

I forskrift 29. august 2012 nr. 842 om fastlegeordning i kommunene gjøres følgende endringer:

Overskrift til nytt kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5 Reservasjon av samvittighetsgrunner

Ny § 24 a skal lyde:

§ 24 a Avtale om reservasjon mot å henvise til abort

Kommunen og fastlegen kan avtale at fastlegen av samvittighetsgrunner reserverer seg mot å henvise til abort. Kommunen skal sende kopi av avtalen til fylkesmannen.

Med henvisning til abort menes i denne sammenheng alle handlinger som inngår i prosessen fra å motta en kvinnes spørsmål eller begjæring om abort, jf. abortloven § 5, tilby og eventuelt gi kvinnen informasjon og veiledning om hva samfunnet kan tilby henne av bistand, jf. abortloven § 2, gi informasjon om inngrepets art og medisinske virkninger, jf. abortloven § 5 andre ledd, fastsette svangerskapets varighet og sende henvisning og begjæring om abort til sykehuset, jf. abortloven §§ 6 og 7.

Kommunen kan bare inngå avtale om reservasjon dersom kvinnene på legens liste vil få tilbud om henvisning til abort på annen måte, uten urimelig ulempe. Før avtale om reservasjon kan inngås, må fastlegen legge frem en skriftlig avtale med en annen fastlege i nærheten om at han eller hun forplikter seg til å henvise legens listeinnbyggere til abort.

Reglene i bestemmelsen her og i §§ 24 b til 24 g gjelder også fastleger med fellesliste, jf. § 11.

Ny § 24 b skal lyde:

§ 24 b Kommunens ansvar for tilgang til fastleger som ikke har reservert seg
Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig tilgang til fastleger i kommunen slik at kvinner kan få oppfylt sin rett til å skifte fastlege etter forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 6 andre ledd.

Ny § 24 c skal lyde:

§ 24 c Fastlegens ansvar for informasjon om reservasjonen til sine pasienter
Fastlegen skal informere alle pasientene på sin liste om at han eller hun reserverer seg mot å henvise til abort umiddelbart etter at avtale om reservasjon er inngått.

Ny § 24 d skal lyde:

§ 24 d Tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege
Fastlegen skal sørge for at kvinner som står på hans eller hennes liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort, får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest neste virkedag. Fastlegen skal også informere kvinnene om at begjæring om abort kan settes frem direkte overfor sykehuset uten henvisning, jf. forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd § 1.

Ny § 24 e skal lyde:

§ 24 e Kommunens ansvar for informasjon
Kommunen skal sørge for at innbyggerne i kommunen får informasjon om hvilke leger som reserverer seg mot å henvise til abort.

Ny § 24 f skal lyde:

§ 24 f Prioritering av pasienter fra leger som har reservert seg
En fastlege som har inngått avtale om å henvise til abort kvinner som står på liste til en lege som har reservert seg, skal tilby kvinnene konsultasjon for henvisning til abort senest innen neste virkedag, jf. § 24 d.

Ny § 24 g skal lyde:

§ 24 g Avslutning av avtale om reservasjon av samvittighetsgrunner
Kommunen kan si opp en avtale om reservasjon mot å henvise til abort dersom;

- fastlegen ikke overholder sine plikter etter §§ 24 c og 24 d,
- avtale med annen fastlege etter § 24 a tredje ledd faller bort eller
- det ikke er tilstrekkelig tilgang til fastleger i kommunen til at kvinner kan få oppfylt sin rett til å skifte fastlege etter forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 6 andre ledd.

II

I forskrift 29. august 2012 nr. 843 om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen gjøres følgende endringer:

§ 5 andre ledd skal lyde:

Ved fylte 16 år treffer barnet selv avgjørelse om valg av fastlege. Er barnet mellom 12 og 16 år kan det selv fremsette krav om bestemt fastlege etter samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret. *Jenter mellom 14 og 16 år som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot å henvise til abort av samvittighetsgrunner, jf. forskrift om fastlegeordning i kommunene § 24 a, treffer selv avgjørelse om valg av fastlege.*

§ 6 nytt andre ledd skal lyde:

Personer som står på liste hos en fastlege som har reservert seg av samvittighetsgrunner mot å henvise til abort, jf. forskrift om fastlegeordning i kommunene § 24 a, har rett til å skifte til en fastlege i nærheten som ikke har reservert seg. Et slikt skifte skal ikke regnes som et skifte etter regelen i første ledd om rett til å skifte fastlege inntil to ganger i året.

§ 6 nytt tredje ledd skal lyde:

Ved fylte 16 år fremsetter barnet selv krav om skifte av fastlege. Er barnet mellom 12 og 16 år, kan det selv fremsette krav om skifte av fastlege etter samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret. *Jenter mellom 14 og 16 år som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot å henvise til abort av samvittighetsgrunner, jf. forskrift om fastlegeordning i kommunene § 24 a, kan fremsette krav om skifte av fastlege uten samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret.* Er barnet under 12 år, fremsettes krav om skifte av fastlege av den eller de som har foreldreansvaret.

10. Merknader til endringene i fastlegeforskriften og i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen

Til endringene i fastlegeforskriften

Til ny § 24 a:

Bestemmelsen er ny og regulerer kommuners adgang til å inngå avtale med fastleger om reservasjon mot å henvise pasienter til abort. Kommuner og fastleger kan etter denne bestemmelsen avtale unntak fra fastlegens listeansvar etter forskriftens § 10 og fastlegens ansvar for å henvise pasienter til spesialisthelsetjenesten etter § 24, jf. § 30 fjerde ledd.

Med henvisning til abort menes i denne sammenheng alle handlinger som inngår i prosessen fra å motta en kvinnes spørsmål eller begjæring om abort, jf. abortloven § 5, tilby og eventuelt gi kvinnen informasjon og veiledning om hva samfunnet kan tilby henne av bistand, jf. abortloven § 2, gi informasjon om inngrepets art og medisinske virkninger, jf. abortloven § 5 andre ledd, fastsette svangerskapets varighet og sende henvisning og begjæring om abort til sykehuset, jf. abortloven §§ 6 og 7.

Reservasjonadgangen omfatter ikke oppfølging av pasienten etter abortinngrepet, herunder å motta epikrise. Etter journalforskriften (forskrift 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal) § 9 skal epikrise sendes både til henvisende instans og pasientens faste lege, med mindre pasienten ber om noe annet. Pasienten kan også motsette seg at epikrise sendes etter reglene i helsepersonelloven (lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv.) § 45.

Kommuner skal ha adgang til å inngå avtaler om reservasjon, men ingen plikt.

Kommunen må vurdere ut fra lokale forhold om de ønsker å inngå slike avtaler.

Kvinnene i kommunen skal ha mulighet for å stå på liste hos en fastlege som ikke har reservert seg, jf. forslag til ny § 24 b. Det er derfor en forutsetning for at kommunen kan inngå avtaler om reservasjon at det finnes fastleger i kommunen som ikke har reservert seg og som har åpne lister.

Før kommunen kan inngå avtale om reservasjon må fastlegen dokumentere at han eller hun har inngått skriftlig avtale med en kollega i nærheten som forplikter seg til å utføre de oppgavene som legen reserverer seg mot. Kommunen må vurdere om den ordningen som fastlegen har avtalt, er tilstrekkelig til å sikre at kvinnene på legens liste får tilgang til henvisning til abort uten urimelig ulempe for seg. Det vil si at de er sikret konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag, jf. forslag til ny § 24 d.

Kommunen skal sende kopi av avtalen om reservasjon til fylkesmannen. Fylkesmannen skal som tilsynsmyndighet føre tilsyn med at praktiseringen av reservasjonsordningen skjer innenfor regelverket.

Reglene i § 24 a om adgang til å inngå avtale om reservasjon og de øvrige bestemmelsene i kapittel 5 om blant annet informasjon og tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege, gjelder også fastleger som har fellesliste. Dette innebærer blant annet at også fastleger med fellesliste må inngå avtale med kommunen dersom han eller hun ønsker å reservere seg.

Til ny § 24 b:

Etter utkast til nytt andre ledd i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 6 har personer som står på listen hos en fastlege som har reservert seg, rett til å skifte til en annen fastlege i nærheten som ikke har reservert seg.

Kommunen må sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig tilgang til fastleger i kommunen til at denne retten kan oppfylles.

Til ny § 24 c:

Straks en fastlege har inngått avtale om reservasjon med kommunen, skal fastlegen sende ut informasjon til alle sine eksisterende listeinnbyggere om at en slik avtale er inngått og at fastlegen ikke lenger henviser til abort. Legen bør også informere sine pasienter om hvilken annen fastlege som har forpliktet seg til å henvise pasientene til abort og om muligheten for å henvende seg direkte til sykehuset uten henvisning. Informasjonen skal gis direkte til den enkelte pasient. Det er ikke tilstrekkelig med oppslag på legekantoret. Informasjonen skal sendes ut umiddelbart etter at avtale om reservasjon er inngått.

Til ny § 24 d:

Fastlege som reserverer seg skal sørge for at kvinner på hans eller hennes liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort, får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag. Etter forslag til ny § 24 a må han eller hun inngå en skriftlig avtale med den eller de fastlegene som skal henvise til abort istedenfor for ham eller henne. Det er ikke tilstrekkelig at legen informerer pasientene om at de kan henvende seg til en bestemt annen lege. Legen må også bestille time for konsultasjon hos den andre legen på kvinnens vegne dersom hun ønsker det.

Fastlegen skal også gi informasjon til kvinner på sin liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort om at de har mulighet for å henvende seg direkte til sykehuset og fremme begjæring om abort der uten henvisning fra en fastlege.

Fastleger som inngår avtale med en fastlege som har reservert seg kan ikke kreve tilleggskostnader fordi pasienten er tilmeldt annen fastlege. Departementet viser til merknaden for takst 2hd. Departementer understreker videre at fastleger som reserverer seg ikke har anledning til å kreve betalt for en avbrutt konsultasjon, der det

viser seg at bakgrunnen for henvendelsen er et ønske om en henvisning til abort. Oppgjøret i disse tilfellene vil skje mellom kvinnen/HELFO og den legen som faktisk henviser.

Til ny § 24 e:

Kommunene har i dag plikt til å informere innbyggerne om fastlegeordningen og hvilke leger som deltar i ordningen. Informasjonen gis i dag av HELFO på nettsiden MinFastlege og gjennom Fastlegetelefonen. Etter forslaget til ny § 24 e skal kommunene også ha plikt til å informere innbyggerne om hvilke fastleger som til enhver tid har avtale om å reservere seg mot å henviser til abort. Informasjonen skal være lett tilgjengelig blant annet på nettsiden MinFastlege.no slik at innbyggerne har denne informasjonen når de skal sette frem krav om ønsket fastlege.

Til ny § 24 f:

Fastleger som ønsker å reservere seg mot å henviser til abort skal inngå en skriftlig avtale med en annen fastlege som forplikter seg til å gi tilbud om henvisning til abort til kvinner som står på listen til legen som reserverer seg, jf. forslag til ny § 24 a. Etter forslag til ny § 24 e skal disse kvinnene få tilbud om konsultasjon hos den andre fastlegen senest neste virkedag. Dette innebærer at fastlegen som inngår en slik avtale om å motta pasienter som ønsker henvisning til abort, kan og skal prioritere disse kvinnene selv om de ikke står på hans eller hennes liste.

Til ny § 24 g:

Bestemmelsen i § 24 g er ny og regulerer kommunens adgang til å si opp en avtale om reservasjon. Kommunen kan si opp avtalen dersom fastlegen ikke overholder sine plikter etter forslag til nye §§ 24 c og 24 d. Det vil si plikten til å informere alle sine listepasienter om inngåelsen av reservasjonsavtalen og plikten til å sørge for at egne listepasienter får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten innen neste virkedag, samt informasjon om muligheten til å sette frem begjæring om abort direkte overfor et sykehus uten henvisning fra lege. Dersom disse pasientene ikke får tilbud om konsultasjon innen fristen, kan kommunen si opp avtalen. Det samme gjelder dersom legen unnlater å gi den informasjonen som forskrifter krever.

Kommunen kan også si opp avtalen om reservasjon dersom listeplassen hos fastleger som ikke reserverer seg reduseres og det ikke er mulig for kommunen å oppfylle sin plikt til å sørge for at kvinner som står på listen til en lege som har reservert seg skal kunne skifte til en fastlege som ikke har reservert seg. Dette kan for eksempel være tilfelle dersom noen fastleger som tidligere har tatt imot kvinner som vurderer eller ønsker henvisning til abort slutter som fastlege (flytter, pensjonerer seg) eller får fylt opp sine lister slik at disse lukkes, og det ikke er tilstrekkelig med andre fastleger i kommunen som henviser til abort og som har åpne lister.

Adgangen til å si opp avtalen etter denne bestemmelsen gjelder bare avtalen om reservasjon. Dersom kommunen ønsker å si opp hele fastlegeavtalen, gjelder reglene i § 32 om avslutning av individuell avtale.

Dersom kommunen sier opp avtalen, vil legen ha plikt til å henviser sine listeinnbyggere til abort.

Til endringene i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen

Til endringene i § 5 andre ledd og § 6 nytt tredje ledd:

Departementet foreslår at jenter mellom 14 og 16 år som står på listen til en fastlege som har reservert seg mot å henvise til abort skal kunne skifte til en annen fastlege uten samtykke fra sine foreldre eller andre med foreldreansvar. Dette er et unntak fra hovedregelen om at barn mellom 12 og 16 år må ha samtykke fra sine foreldre eller andre med foreldreansvar når de skal sette frem krav om en bestemt fastlege eller krav om å skifte fastlege. Det er ikke krav om at ønsket om å skifte skal være begrunnet i at jenten vurderer eller ønsker henvisning til abort.

Til endringene i § 6 nytt andre:

Etter endringene som foreslås i denne bestemmelsen har enhver som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot å henvise til abort en utvidet rett til å skifte fastlege. De har rett til å skifte til en fastlege som ikke har reservert seg og som har kontor i nærheten av legen som har reservert seg. Hva som menes med "*i nærheten*" må vurderes konkret ut i fra blant annet de geografiske forholdene og tilbud om kollektiv transport. Det skal ikke innebære urimelig ulempe å måtte reise til den andre fastlegen i forhold til pasientens opprinnelige fastlege. I de større byene som Oslo, Bergen, Trondheim må det være tilstrekkelig at den nye legen har kontor innenfor samme kollektivsone. Dette må gjelde selv om reisetiden blir noe lengre.

Den utvidede retten til å skifte fastlege innebærer at kommunene må sørge for at det er ledig plass på liste hos en fastlege som ikke har reservert seg og som har kontor i nærheten av legen som har reservert seg. Dersom det ikke er tilstrekkelig tilgang til fastleger i kommunen eller samarbeidende kommune til at dette lar seg gjøre, kan kommunen ikke inngå avtale om reservasjon. Dersom tilgangen til fastleger reduseres etter at avtale om reservasjon er inngått slik at kommunen ikke lenger kan oppfylle plikten til å sørge for at personer kan få skifte til en lege som ikke har reservert seg, kan kommunen si opp avtalen om reservasjon, jf. utkast til ny § 24 g i fastlegeforskriften.

Departementet arbeider med å få på plass løsninger som gjør det mulig å gi et slikt skifte av fastlege virkning allerede fra neste dag. I dag gjelder et skifte av fastlege først fra neste kalendermåned.

PEDAGOGISK PSYKOLOGISKE TJENESTE (PPT), NY ORGANISERING

Saksbehandler: Roy Hanssen
 Arkivsaksnr.: 14/97

Arkiv: B20

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
6/14	Steigen formannskap	06.02.2014
4/14	Steigen kommunestyre	19.02.2014

Forslag til vedtak:

Vedlagt samarbeidsavtale om Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) godkjennes. Tjenesten organiseres som vertskommuneløsning i samarbeid med andre kommuner og hvor Fauske er vertskommune.

Behandling/vedtak i Steigen formannskap den 06.02.2014 sak 6/14

Behandling:

Tilleggsforslag fra administrasjonen ved Roy Hanssen:

«På grunn av avstanden og krav til nærhet til tjenesten, forutsetter formannskapet at det blir arbeidet med å få lagt en stilling til Steigen kommune.»

Nytt forslag fra Fred Eliassen:

«Steigen formannskap vedtar at Steigen kommune holder den pedagogiske psykologiske tjenesten (PPT) i Steigen kommune i fremtiden.»

Vedtak:

Ved alternativ votering mellom innstilling med tilleggsforslag fra Roy Hanssen og forslag fra Fred Eliassen, ble innstilling med tilleggsforslag fra Roy Hanssen vedtatt mot en stemme.

Vedtaket lyder da slik:

Vedlagt samarbeidsavtale om Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) godkjennes. Tjenesten organiseres som vertskommuneløsning i samarbeid med andre kommuner og hvor Fauske er vertskommune. På grunn av avstanden og krav til nærhet til tjenesten, forutsetter formannskapet at det blir arbeidet med å få lagt en stilling til Steigen kommune.

Saksutredning:

Fauske kommune, Saltdal kommune, Beiarn kommune, Sørfold kommune, Steigen kommune og Nordland fylkeskommune har i dag en interkommunal samarbeidsavtale omkring driften av en pedagogisk psykologisk tjeneste, kjent som Indre Salten PPT. Avtalen varer frem til 1.8.2014.

Samarbeidsavtalen har vært organisert etter kommunelovens § 27 om Interkommunale selskaper, med eget styre.

Fauske kommune sa opp samarbeidsavtalen med i utgangspunktet virkning fra 1.1.14. Det samme gjorde da de andre kommunene for å sikre at ikke enkeltkommuner ble ansvarlige for hele driften dersom noen gikk ut.

Det er enighet om at selskapet avvikles pr 1.8.2014. Styret har i 2013 arbeidet med avvikling av selskapet.

Fauske kommune har planlagt å opprette egen kommunale PP – tjeneste. Tjenesten organiseres i Barne- og Familieenheten sammen med Barnevern og Familiesenteret.

Resterende kommuner etablerte høsten 2013 en arbeidsgruppe som har vurdert ulike løsninger for PPT i kommunene. Alle kommuner skal i følge opplæringsloven ha en slik tjeneste (egen eller i samarbeid med andre), og det er derfor ikke mulig å kjøpe den fra andre.

Representanter fra Fauske kommune deltok i et arbeidsgruppemøte med alle kommunene, og presenterte deres modell som en del av Barne- og familieenheten. Kommunene fikk da tilbud fra Fauske kommune om en vertskommunemodell der Fauske blir vertskommune for tjenesten. Arbeidsgruppen var positiv til dette – og saken ble også diskutert i rådmannsmøte i november 2013.

Det er nå gjennom vedtak i Fylkesrådet avklart at Fylkeskommunen ønsker å stå for driften av sin egen tjeneste. Fylkeskommunen har i henhold til dagens avtale, ansvar for 1,7 årsverk. Hvordan dette ansvaret blir ivaretatt under avvikling av dagens PPT, er fortsatt ikke avklart. Det arbeides videre med det.

Vurdering

Selve avtaleteksten er utarbeidet med juridisk bistand, samt at det har vært interesseutveksling mellom Fauske kommune og de andre kommunene. Det er en felles oppfatning av at den nye vertskommuneløsningen vil løse flere av de utfordringer som kommunene har opplevd gjennom den eksisterende organiseringen av PP-tjenesten. Det inngås egne avtaler mellom Fauske kommune som vertskommune og den enkelte kommune som samarbeidskommune.

Avtalen har et annet forankringsgrunnlag enn den forrige organisasjonen hadde, og navnet er foreslått endret til Nye PPT- Indre Salten. Avtalen vil juridisk være organisert etter Kommunelovens § 28-1b om administrativt vertskommunesamarbeid.

Vertskommuneløsningen vil innebære en virksomhetsoverdragelse, og alle ansatte overdras da til Fauske kommune med hjemmel i den nye avtalen som foreligger. Forutsetningen for dette er at Nordland Fylkeskommune erkjenner ansvar for den ressurs de har hatt inn i den tidligere organisasjonen.

Det er i avtaleteksten prøvd å ta vare på de viktigste prinsippene for styring og avklaringer om arbeidsgiveransvar, på samme tid som vi har gitt felles styringssignal om hvilken retning kommunene ønsker å dreie utviklingen av tjenesten i. Det er også laget et rammeverk for

samarbeid og påvirkningsmuligheter for kommunene, og det er gjennom avtalen lagt til rette for opprettholdelse og utvikling av et sterkt fagmiljø innenfor PP-tjenesten.

De ansatte i eksisterende PP- tjeneste er presentert for den modellen som her foreslås, og det samme er de tillitsvalgte.

Av de signaler vi har mottatt fra tillitsvalgte og eksisterende organisasjon oppfatter vi at det er positiv tilslutning til en virksomhetsoverdragelse og opprettelse av en vertskommuneløsning med Fauske kommune som vertskommune.

Den foreslåtte organiseringen gir de samarbeidende kommuner grunnlag for å utvikle PP-tjenesten i den retning som er nødvendig for å imøtekomme de økende utfordringer som skoler og barnehager står i, både på system og individnivå.

Vedlegg: Avtaleutkast

Brev fra leder i Utdanningsforbundet i Steigen datert 06.02.14

Samarbeidsavtale om Nye PPT Indre Salten

1. Deltakere

Deltakere i denne avtalen er kommunene Beiarn, Fauske, Steigen, Saltdal og Sørfold. Fauske kommune er vertskommune. Navnet på samarbeidet er Nye PPT Indre Salten. Tjenesten er i drift fra 1.8.2014

2. Rettslig grunnlag

Samarbeidsavtalen har sitt rettslige grunnlag i lov av 25. september 1992 nr.107 om kommuner og fylkeskommuner § 28-1 b; administrativt vertskommunesamarbeid.

3. Formål

Etter lov om grunnskole og videregående opplæring (Opplæringsloven) § 5-6 er kommunene pålagt å ha en pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT). Ved inngåelsen av avtalen oppfyller kommunene lovens krav.

Partene ønsker med samarbeidet å skape et større fagmiljø og gjennom valg av vertskommunemodellen få en mer effektiv styringsform. Det overordnede formålet er å få bedre tjenester fra PPT til brukerne og kommunene.

Dersom det inngås samarbeidsavtaler med andre instanser, skal tjenesten følge de særskilte retningslinjene som gjelder for disse.

PP-tjenesten er en veiledningstjeneste som skal bidra med kompetanse i barnehage, skole og lærebedrifter med tanke på å skape gode og stimulerende utviklings- og opplæringsmiljø gjennom tilpasset og inkluderende opplæringstilbud til barn, elever, lærlinger og lærekandidater med særlige behov.

PPT skal også sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering når loven krever det. PP-tjenesten vurderer om det er behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehage eller spesialundervisning i grunnskole, og for voksne med rett til spesialundervisning.

Tjenesten skal:

- Utføres i henhold til gjeldende lov og regelverk.
- Sikre god individuell oppfølging av barn, unge og voksne.
- Arbeide systemrettet for å legge opplæringen til rette for de med særskilte behov.
- Bistå opplæringsarenaene i det systemrettede arbeidet for å tilrettelegge opplæringen for de med særskilte behov.
- Bidra til å sikre alle en god opplæring i et godt læringsmiljø.
- Sikre et best mulig pedagogisk psykologisk tjenestetilbud.

4. Avgjørelsesmyndighet

Samarbeidskommunene delegerer vedtakskompetansen knyttet til dette ansvarsområdet til vertskommunen i og med vedtakelse av denne avtalen.

Avgjørelsesmyndighet i henhold til opplæringsloven § 5-6 er med vedtakelse av denne avtalen delegert fra samarbeidskommunene til vertskommunen som utfører sine oppgaver på vegne av kommunene i samarbeidet.

5. Fullmakt og oppgaver

Nye PPT Indre Salten vil bli en integrert del av Barne- og Familieenheten i Fauske. Fauske kommune organiserer PP-tjenesten ut fra de oppgaver den etter avtalen og loven skal løse og har ansettelsesmyndighet og arbeidsgiveransvaret for de ansatte i Nye PPT Indre Salten.

Leder av Barne- og Familieenheten har det overordnede ansvaret for Nye PPT Indre Salten.

6. Samarbeidsorgan

Det etableres et administrativt faglig samarbeidsorgan bestående av rådmennene i samarbeidskommunene, eller de personer som den enkelte rådmann oppnevner. Formålet er informasjonsutveksling, dialog og drøftelse av strategiske spørsmål knyttet til driften av Nye PPT Indre Salten og samarbeidet mellom kommunene. Organet er rådgivende.

Enhetsleder for Familiesenteret i vertskommunen er sekretær for samarbeidsorganet. Enhetslederen kan også pålegges å fremme saksframlegg eller utrede saker for samarbeidsorganet.

Samarbeidsorganet skal ha møter minst to ganger i året, og ellers dersom én av medlemmene eller vertskommunen ber om det. Slike anmodninger går gjennom rådmannsnivået.

7. Vertskommunens plikter

Vertskommunen skal;

- a. Ha arbeidsgiveransvar for arbeidstakerne i PPT, som har de samme rettigheter og plikter som andre arbeidstakere i vertskommunen.
- b. Gjennom PPT skal vertskommunen gi sakkyndige vurderinger hvor loven krever det, veiledning knyttet til enkeltelever og gi støtte til skoler og barnehager i kompetanse- og organisasjonsutvikling.
- c. Etter lov om private skoler med rett til statstilskudd (privatskolelova) av 4. juli 2003 skal det utarbeides sakkyndig vurdering hvor loven krever det for private skoler i deltakerkommunene.
- d. Utarbeide informasjon som informerer elever/foresatt om vertskommunesamarbeidet om PPT.
- e. Utarbeide nærmere faglige standarder og retningslinjer for PPT sin virksomhet etter rådføring med deltakerkommunene og arbeidstakerne i PPT.
- f. Ha ansvaret for å koordinere PPT sine tjenester inn mot andre enheter i vertskommunen eller andre deltakerkommuner.
- g. Gjennom PPT stille til rådighet statistikk og andre opplysninger som trengs for at den enkelte skoleeier skal kunne vurdere tilstanden og utviklingen i opplæringen
- h. Forskutterer driftsutgifter til PPT tjenesten i den grad dette er nødvendig i forhold til avtalt betalingstidspunkt for samarbeidskommunene.

- i. Ha nødvendig fagkompetanse for å utføre tjenestene.
- j. Gi samarbeidskommunene innsynsrett i vertskommunens virksomhet knyttet til oppfyllelse av avtalen. Slike henvendelser rettes gjennom rådmannsnivået.
- k. Innarbeide rutiner for hvordan deltakerkommuner skal orienteres og delta i behandlingen av tilsynsrapporter og forvaltningsrevisjoner.
- l. Gjennom PPT bistå ved saksforberedelse ved eventuelt klage på vedtak om spesialundervisning eller øvrige vedtak hvor PPT har vært involvert som fattet av deltakerkommunene.
- m. Ha anledning til å leie inn personell eller gjøre andre personaldisponeringer innen de økonomiske rammer som er gitt/avtalt.
- n. Utarbeide budsjett og regnskap.
- o. Forhandle med øvrige kommuner/fylkeskommune som ønsker å tiltre i et vertskommunesamarbeid.
- p. Rett til å selge PPT tjenester til fylkeskommunen og øvrige kommuner.
- q. Utarbeide årsrapporter til deltakerkommunene.
- r. Sende kopi av samarbeidsavtalen til fylkesmannen.

8. Samarbeidskommunens plikter

Samarbeidskommunene skal;

- a. I likhet med vertskommunen å gi informasjon til innbyggerne i kommunen om vertskommunesamarbeidet og den kompetanse som er delegert til vertskommunen.
- b. Treffe enkeltvedtak om spesialundervisning og dekke kostnadene i den forbindelse.
- c. Utarbeide forsvarlig system for vurdering av opplæringsloven er fulgt iht til opplæringsloven § 13-10.
- d. Årlig skriftliggjøre sine forventninger/bestillinger til vertskommunen. Slike skriftlige «bestillinger» skal foreligge innen 31. august hvert år, og danne grunnlag for drøftelser i samarbeidsorganet og også inngå som grunnlag for vertskommunens årlige rapportering til deltakerkommunene.

9. Fastsettelse av budsjett

Vertskommunen utarbeider forslag til budsjett og økonomiplan og oversender disse til kommunene innen medio september. Budsjett og økonomiplan er gyldige når samtlige kommuner har vedtatt disse.

Budsjettet skal være basert på at vertskommunens drift av PPT skal gå i økonomisk balanse, dvs. at vertskommunen skal ha dekket alle sine utgifter til driften (med fradrag av egenandel), herunder andel av generelle kostnader til støttetjenester for kommunen som knytter seg til samarbeidet, uten at driften skal gi fortjeneste.

Budsjettet fastsettes ut fra ordinære og påregnelige driftsutgifter, og inntekter. Eventuell økning i utgifter eller reduksjon i inntekter i løpet av året som ikke er budsjettet, fordeles mellom deltakerkommunene gjennom neste års budsjett i henhold til avtalt fordeling.

Vertskommunen skal avregne regnskapsresultatet (overskudd/underskudd).

Partene er enig om budsjett og kostnadsfordeling, jf prinsipp for fordeling beskrevet i pkt 10 i avtalen.

10. Beregning og fordeling av utgifter

Vertskommunen skal utarbeide utgiftsberegning og fordeling av utgifter årlig i samsvar med denne avtalen.

Det skal innen utgangen av 2015 kartlegges de reelle kostnadsdriverne til tjenesten, disse funnene kan påvirke hvordan fordelingsmodellen skal være. Konklusjonen på dette skal skje på Rådmannsnivå i løpet av 2016.

Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold kommune fordeler utgiftene etter innbyggertall etter følgende prosentvise fordeling:

TALLENE NEDENFOR ER HENTET FRA SSB BEFOLKNINGSSTATISTIKK 3.kvartal 2013

Kommune	Folketall	Prosentandel	Kostnad
Fauske	9 544	48,02 %	Kr 3 070 015
Sørfold	1 980	9,96 %	Kr 636 763
Steigen	2 537	12,76 %	Kr 815 772
Saltdal	4 739	23,84 %	Kr 1 524 139
Beiarn	1 077	5,42 %	Kr 346 511
TOTALT	19 877	100 %	Kr 6 393 200

Denne prosentfordelingen er basert på SSB's statistikk pr. 3.kvartal 2013. Beregning gjøres hvert år ut fra kjente tall pr 1. juli.

Kommunene betaler sine andeler av driftsutgiftene med en halvpart 1. april og den andre halvparten 1. oktober hvert år.

1. april er første forfall etter ny beregning ihht. folketall pr. 1. juli.

De enkelte kommuners andel av fastsatte utgifter forfaller med lik del til betaling henholdsvis 1. april og 1. oktober. Vertskommunen utsteder faktura.

Års kostnad etter samme nivå som i dag for Nye PPT Indre Salten blir da fordelt slik:

11. Rapportering

Vertskommunen plikter å holde deltakerne orientert om driften av PPT halvårsvis.

Rapporteringen skal danne grunnlag for årsmelding til administrativt og politisk nivå i alle de deltakende kommunene. Rapportering fra vertskommunen skal som et minimum inneholde:

- Faglige innsatsområder

- Tiltak og innsatsområder i personalarbeid
- Produksjonstall
- Regnskap

Vertskommunen utarbeider rapporteringsmal.

12. Søksmål/krav

Dersom tidligere eller nåværende elever/foresatte reiser søksmål med krav om erstatning eller krav om spesialundervisning, eller fremmer krav hvor PPT Indre Salten har vært involvert/blitt bedt om å involvere seg/burde vært involvert, er det hjemkommunen som er rett saksøkt/adressat for krav. Elever/foresatte eller samarbeidskommunene kan ikke rette krav/regresskrav mot vertskommunen, selv om PPT har opptrådt uaktsomt/grovt uaktsomt.

13. Endring av samarbeidsavtalen

Endring(er) av samarbeidsavtalen skal vedtas i kommunestyrene eller av rådmannen dersom denne har delegert myndighet fra kommunestyret.

14. Uttreden og avvikling av samarbeidet

Den enkelte deltaker kan med 1 års varsel til vertskommunen si opp denne avtalen. Oppsigelsen må være skriftlig og fristen regnes fra 1. januar året etter at vertskommunen har mottatt oppsigelsen.

Dersom deltakerne er enige om det, kan samarbeidet avvikles med øyeblikkelig virkning.

Den eller de utredende deltagerne vil likevel ved uttreden være økonomisk ansvarlig for arbeidstakernes opparbeidede pensjonsforpliktelser, herunder utgifter knyttet til AFP eller andre løpende og opptjente pensjonsforpliktelser som uttas før uttreden eller avvikling av samarbeidet.

Arbeidstakeren(e) kan ikke kreve seg virksomhetsoverdratt til en deltagerkommune ved uttreden og avvikling av samarbeidet. Arbeidstakeren(e) har heller ikke fortrinnsrett til stilling i deltagerkommunene. Vertskommunen sørger for at eventuelle oppsigelser av arbeidsavtale(r) ved uttreden og avvikling av samarbeidet.

15. Arkiv

Fauske kommune har arkivansvar for samarbeidet etter arkivloven. Ved uttreden blir arkivmaterieell som ikke oppfyller krav til arkivdepot, tilbakeført til den uttredende kommunen. Eldre arkiv skal overføres til arkivdepot.

Fauske kommune må sørge for at arkivet for PPT Indre Salten ikke blandes sammen med eget arkiv. Dette gjelder både papirbaserte arkiv og elektroniske arkivsystem. Alle forhold rundt arkivtjenesten må beskrives i alle de deltakende kommunenes arkivplaner.

16. Virksomhetsoverdragelse

Deltagerkommunene anser at overdragelsen fra gamle PPT Indre Salten til Nye PPT Indre Salten som en virksomhetsoverdragelse.

Arbeidstakerne vil bli virksomhetsoverdratt til vertskommunen.

Virksomhetsoverdragelsen vil ikke få noen rettslige, økonomiske og sosiale følger for arbeidstakerne. Arbeidstakerne vil beholde sine lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår ved virksomhetsoverdragelsen, jfr. aml. §§ 16-2.

Nye PPT Indre Salten blir bundet av tariffavtale som gamle PPT Indre Salten var bundet av.

Innenfor arbeidsgivers styringsrett vil arbeidstakerne ved ensidig beslutning fra arbeidsgiver/vertskommunen kunne bli pålagt endringer av arbeidsforholdet både i forhold til innhold, tid, sted, stillingsbetegnelsen og organisatorisk plassering.

17. Ikrafttredelse

Avtalen trer i kraft når samtlige kommunestyre har vedtatt avtalen og senest 01.08.2014

UTDANNINGS
FORBUNDET

Kopi: vedlegg sak
KST 1902

**SÆRUTSRIFT
AV MØTEBOK FOR UTDANNINGSFORBUNDET I STEIGEN
I MØTE DEN 14.01.14.**

SAK 08.14	<p><u>Ny samarbeidsavtale om Nye PPT Indre Salten.</u></p> <p>En ny samarbeidsavtale for ei ny organisering av PPT Indre Salten er lagt fram. I avtalen er det lagt opp til et løst forhold mellom vertskommunen, Fauske, og de andre kommunene. Dette betyr at Steigen kommune ikke lenger har en representant i styret for PPT.</p> <p>Det ser ut som om det fortsatt ikke blir/kan tilsettes en person på PPT-kontoret i Steigen. Antall dager med besøk pr mnd blir uforandret: 2 dager.</p> <p>Enst. vedtak:</p> <p>Selve avtalen tas til etterretning.</p> <p>UF mener imidlertid at Steigen får alt for liten del av PPT-ressursen i forhold til det behovet som er i kommunen. Steigen er ikke tjent med å ha kun 2 dager pr mnd som besøksdager av PPT.</p> <p>Det bør fortsatt gjøres det som er mulig for å tilsette en PPT-fagperson med kontorsted i Steigen.</p>
------------------	--

Leinesfjord, 06.02.14.

Sverre Henriksen

Sverre Henriksen, leder i Utdanningsforbundet i Steigen

 STEIGEN KOMMUNE Servicekontoret	
Løpenr. 662/14	Sakab. VD
# 6 FEB. 2014	
Ar/saksnr. 13/1018	Doknr. 4
Ark.kode P B20	
Ark.kode S	
Kassasjoner	Gradering

Adresse
Utdanningsforbundet Steigen

v/Sverre Henriksen
8289 Våg

E-post/Internett
sverre.henriksen@steigen.kommune.no

post@Steigen.utdanningsforbundet.no

Telefon
47 90 75 80

VEDTEKTER BARNEHAGER

Saksbehandler: Vegard Danielsen
 Arkivsaksnr.: 14/135

Arkiv: A10

Saksnr.: Utvalg
 5/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
 19.02.2014

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar vedtektene for Steigenbarnehagen med de endringene som foreligger, gjeldende fra vedtaksdato.

Saksutredning:

Høringsbrevet med forslag til endringer i vedtektene har vært sendt ut til høringsinstanser, foreldrerådene i barnehagene, utdanningsforbundet, fagforbundet og lederteamet i OSS. Det har kommet svært få tilbakemeldinger, men de som har kommet inn er tatt omsyn til i det endelige forslaget.

VEDTEKTER FOR STEIGENBARNEHAGEN**§ 1 Eier**

Disse vedtektene gjelder barnehage som drives av Steigen kommune.

§ 2 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.(§ 1 i Barnehageloven)

§ 3 Rammer for driften

Barnehagen drives i samsvar med Lov om barnehager, forskrifter til loven (Rammeplanen), retningslinjer som fastsettes av Departementet, samt kommunale vedtak og virksomhetsplan for barnehagen..

§ 4 Veiledende arealnormer

Netto leke- og oppholdsareal pr. barn:

Heldagsbarnehage, barn under 3 år: 5.3 m2 netto lekeareal pr. barn.

Heldagsbarnehagen barn over 3 år: 4.0 m2 netto lekeareal for barn

§ 5 Forvaltning av barnehagene

Formannskapet er ansvarlig for forvaltning og tilsyn med barnehagene i kommunen. Formannskapet er godkjenningsinstans for barnehagen. Barnehagen er administrativt tilknyttet Oppvekstavdelinga. Fylkesmannen har overordnet tilsyn med alle barnehager.

§ 6 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Barnehagen skal ha et foreldreråd bestående av foreldre/foresatte til samtlige barn i barnehagen.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. I tillegg velges en representant fra kommunen. Der kommunen har leieavtale (Leines barnehage A/S og Nordfold unge helselag), bør disse være tilstede i saker som angår eierforholdet.

Samarbeidsutvalget er felles for barnehagen og skolen i samme krets.

Foreldrerådets og samarbeidsutvalgets oppgaver og rettigheter framgår av Barnehagelovens forskrifter.

§ 7 Bemanning

Hver avdeling av Steigenbarnehagen skal ha en styrer som har ansvaret for den daglige ledelse av virksomheten. Styrer og pedagogisk leder må ha utdanning som førskolelærer. Grunnbemanning i heldagsbarnehager er 3 heltidsansatte pr. avdeling (18 plasser). Derav skal minst en være førskolelærer (pedagogisk leder).

Ekstra/reduert bemanning for nytt barnehageår må fastsettes om våren etter at hovedopptaket av barn er foretatt. De som skal arbeide i barnehagen må legge fram tilfredsstillende politiattest.

§ 8 Taushetsplikt.

Alle ansatte i barnehagen har taushetsplikt i h.h.t. Lov om barnehager §21.

De ansatte har opplysningsplikt til sosialtjenesten og barneverntjenesten i h.h.t. Lov om barnehager § 22 og § 23.

§ 9 Opptak av barn

Styrer lager innstilling i forbindelse med opptak i egen barnehage.

Opptak av barn i de kommunale barnehagene foretas av et opptaksutvalg bestående av:

Helsesøster

1 repr. fra PPT

1 repr. fra Barnevern

1 repr. fra Oppvekstavdelinga (møteleder og sekretær)

Styrer fra aktuell barnehage

Barn som tildeles plass, beholder plassen til den blir sagt opp. Det er anledning til å søke 2, 3, 4 eller 5-dagersplass (heldagsplass).

Søknad om opptak skjer på fastsatt skjema.

Opptak annonseres i barnehagen, på kommunens hjemmeside, oppslag på oppslagstavler rundt i kommunen.

Søknadsfrist ca. 15 mars.

Barnehageåret er fra ca. 15. august til 15. august året etter.

Opptak i barnehagene blir gjort en gang i året i april med virkning fra 15. august samme år. Under særskilte vilkår kan man på søknad få plass med frist 15. november og med virkning fra 1. januar neste kalenderår. Tildeling av plasser forutsetter ledige plasser. Opptaksområdet for plass i barnehage er alle barnehagene i Steigen, tildelingen av plass er uahengig hvor man bor, og med omsyn til kriteriene i §10 i denne forskrift.

§ 10 Opptakskriterier

Rett til barnehageplass § 12a Barnehageloven:

«Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.»

Videre står det i § 13. Prioritet ved opptak

«Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter lov om barneverntjenester §§ 4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd, har rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.»

Ved tildeling av barnehageplass skal opptaksutvalget ta nødvendig omsyn til rimelig geografisk nærhet.

Barn med særskilt behov skal ha prioritet ved opptak, dersom barnet etter en sakkyndig vurdering er funnet å kunne ha nytte av oppholdet i barnehagen.

Det legges til grunn en helhetlig vurdering av barnets situasjon.

Ved sammensetning av barnegruppa tas det hensyn til barn med spesielle behov, aldersfordeling og kjønn.

5-åringene prioriteres.

Det tas hensyn til at søsken bør få tilbud i samme barnehage.

Ved opptak til plasser for barn over 3 år, må barnet være fylt 3 år senest 31. desember i opptaksåret.

§ 11 Klage

I forbindelse med 1. opptak av barnehageplasser, settes det av 10 % av plassene. Disse holdes ledig inntil klagebehandlingen er avsluttet. Opptaksutvalget behandler klagene ved 2. opptaket.

Dersom klagene ikke tas til følge, skal de behandles av et partssammensatt faglig utvalg utpekt av rådmannen.

§ 12 Åpningstider - ferier

Barnehagen i Steigen er et heltidstilbud.

Kultur- og oppvekstavdelinga fastsetter åpningstidene.

Barnehagen holder stengt 6 dager som benyttes til planlegging.

Julaften er barnehagene stengt

Nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag er barnehagene åpne til kl. 12.00.

I forbindelse med langhelgene jul og påske, sender avdelingene ut spørreskjema til foreldrene om hvordan de vil bruke dagene

Barnehageruta fastsettes for hvert barnehageår.

Barna skal ha minst 1 mnd. ferie fra barnehagen i løpet av året, hvorav 3 av ukene skal tas i hovedferieperioden (1.juni - 31. sept.).

Hver barnehageavdeling stenger i 3 uker om sommeren. Det er da mulig å overføre barn til en annen avdeling, hvis ikke stengingstiden passer inn. Innen april måned sendes det ut beskjed om hvilke tidsrom de enkelte avdelinger holder sommerstengt.

Innen 1. mai skal foreldrene ha bestemt ferie i hovedferieperioden. De 6 planleggingsdagene barnehagen er stengt, kan regnes av på barnas ferie.

§ 13 Betaling/søskenmoderasjon.

Betaling skjer etter satser som er fastsatt av Steigen kommune. Betalingen skal skje månedsvis til kommunekassen.

Fast plass betales for 11 måneder pr. år. Juli er betalingsfri måned.

Ved misligholdelse av betalingsplikten, avgift ikke innbetalt innen 1 måned etter forfall og betalingsutsettelse ikke er innvilget, gis de foresatte skriftlig melding om at barnet mister plassen dersom betaling ikke skjer innen 14 dager. Kopi sendes *styrer i barnehagen*. Før nytt opptak vurderes, må gammel gjeld gjøres opp.

Full kontingent for eldste barn.

Endringer i flg. St. melding nr 28. av 2. april 2004, gjeldende fra 1. august 2004.

Søskenmoderasjon m. m. :

30% moderasjon for 2. barn i barnehage, og 50% mod. for 3. barn.

§ 14 Permisjon, endring og oppsigelse av plass.

De foresatte kan si opp plassen /endre den med minst **1 måneds varsel**, beregnet til den 1. i påfølgende måned. Oppsigelsen/endringen skal være skriftlig og stiles til Oppvekstavdelinga. Det må betales for opphold i oppsigelsestida.

Det er anledning til å søke permisjon uten betaling fra faste barnehageplasser for minimum 6 mndr. og maksimum 1 år. Permisjon kan kun gis innenfor samme barnehageår og ut barnehageåret med minst 1 måneds varsel beregnet til den 1. i påfølgende måned. Permisjoner utover dette kan bli vurdert på særskilt grunnlag.

§ 15 Kosthold

Steigenbarnehagen forholder seg til statens veiledninger med hensyn til kosthold og måltider. Steigenbarnehagen skal legge til rette for minimum to faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag med medbrakt eller servert mat.

- *Mat og drikke med mye tilsatt sukker eller salt bør unngås.*

Barnehagen må ha informasjon om mat allergier /intolleranse fra foreldre /foresatte, barnehagen vil innhente denne informasjonen.

§ 16 Internkontroll

Barnehagene er underlagt forskrifter om internkontroll som følger Lov om arbeidsmiljø, helse, brannvern m. fl. *Styrer* skal sørge for at barnehagene har egne rutiner og sjekklister for kontroll med og oppfølging av sikkerhet.

§ 17 Bruk av barnehagens lokaler

Barnehagens lokaler kan leies ut utenom åpningstidene. Styrer avgjør slike søknader. Leievilkår i henhold til kommunestyrets bestemmelser.

§ 18 Unntak fra vedtektenes bestemmelser

Formannskapet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra disse, med unntak av de forhold som er slått fast i Lov om barnehagen.

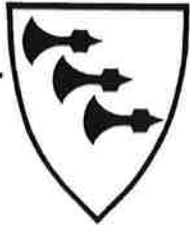
§ 19 Vedtektsendring. Vedtektsendringer gjøres i kommunestyret innenfor gjeldende lov om barnehager.

§ 20 Iverksetting av vedtektenes bestemmelser

Vedtektene trer i kraft f.o.m. Endring behandlet i Kommunestyret ... *i sak ...* .
Behandlet og godkjent i kommunestyret0 *i sak*/0 .

Vedlegg:

Høringsbrev

Høringsinstanser

LEINESFJORD, 12.12.2013

Saksnr.
13/1162-1

Arkivkode
B00

Gradering

Avd/Sek/Saksb
OSS/VD

Deres ref.

HØRINGSdokUMENT TIL VEDTEKTER FOR STEIGENBARNEHAGEN

Vedtektene for Steigenbarnehagen legges ut til høring fordi det blir foreslått endringer i §§6,9,10,11 og føyes til ny §15 om kosthold i Steigenbarnehagen, samt noen mindre endringer i andre paragrafer. Endringene er framhevet med rød tekstfarge.

Bakgrunnen til endringene er behovet for nærmere presiseringer av opptakskriterier og opptaksområder for barnehageplass. Ønsket er spesielt kommet fra Formannskapet, fordi man ønsker å få utnyttet kapasiteten i barnehagene. Videre er det behov for å skriftliggjøre den praksis som utøves ved opptak i barnehage. I tilknytning til opptaket, ønsker man en faglig sammensatt gruppe som skal behandle anker på barnehagetildeling.

Det andre området som har betydning er en forskriftsmessig forankring av hvilket kosthold den offentlige barnehagen skal ha. Temaet har fått aktualitet fordi staten gir klare veiledninger på området og man ønsker lik praksis i kommunen. Kosthold er ikke å regne som et problemområde, men det er behov for en hjemmel for en ønsket praksis.

Alle barnehagene i Steigen har en praksis rundt måltider blant annet med å servere frukt og melk. Dette blir foreldre/foresatte fakturert for.

Høringsfristen settes til 31. januar 2014.

Høringsuttalelsene sendes til Steigen kommune, Oppvekstavdelingen, 8283 Leinesfjord.

VEDTEKTER FOR STEIGENBARNEHAGEN

§ 1 Eier

Disse vedtektene gjelder barnehage som drives av Steigen kommune.

§ 2 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet,

verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.(§ 1 i Barnehageloven)

§ 3 Rammer for driften

Barnehagen drives i samsvar med Lov om barnehager, forskrifter til loven (Rammeplanen), retningslinjer som fastsettes av Departementet, samt kommunale vedtak og virksomhetsplan for barnehagen..

§ 4 Veiledende arealnormer

Netto leke- og oppholdsareal pr. barn:

Heldagsbarnehage, barn under 3 år: 5.3 m² netto lekeareal pr. barn.

Heldagsbarnehagen barn over 3 år: 4.0 m² netto lekeareal for barn

§ 5 Forvaltning av barnehagene

Formannskapet er ansvarlig for forvaltning og tilsyn med barnehagene i kommunen. Formannskapet er godkjenninginstans for barnehagen. Barnehagen er administrativt tilknyttet Oppvekstavdelinga. Fylkesmannen har overordnet tilsyn med alle barnehager.

§ 6 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Barnehagen skal ha et foreldreråd bestående av foreldre/foresatte til samtlige barn i barnehagen.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. I tillegg velges en representant fra kommunen. Der kommunen har leieavtale (Leines barnehage A/S og Nordfold unge helselag), bør disse være tilstede i saker som angår eierforholdet.

Samarbeidsutvalget skal være etablert slik at det er et felles samarbeidsutvalg for barnehagen og skolen i samme krets.

Foreldrerådets og samarbeidsutvalgets oppgaver og rettigheter framgår av Barnehagelovens forskrifter.

§ 7 Bemanning

Hver avdeling av Steigenbarnehagen skal ha en styrer som har ansvaret for den daglige ledelse av virksomheten. Styrer og pedagogisk leder må ha utdanning som førskolelærer.

Grunnbemanning i heldagsbarnehager er 3 heltidsansatte pr. avdeling (18 plasser). Derav skal minst en være førskolelærer (pedagogisk leder).

Ekstra/reduisert bemanning for nytt barnehageår må fastsettes om våren etter at hovedopptaket av barn er foretatt. De som skal arbeide i barnehagen må legge fram tilfredsstillende politiattest.

§ 8 Taushetsplikt.

Alle ansatte i barnehagen har taushetsplikt i h.h.t. Lov om barnehager §21.

De ansatte har opplysningsplikt til sosialtjenesten og barneverntjenesten i h.h.t. Lov om barnehager § 22 og § 23.

§ 9 Opptak av barn

Styrer har innstillings- og uttalerett i forbindelse med opptak i egen barnehage.

Opptak av barn i de kommunale barnehagene foretas av et opptaksutvalg bestående av:

helsesøster

1 repr. fra PPT

1 repr. fra Helsestasjon

1 repr. fra NAV (Barnevern)

1 repr. fra Oppvekstavdelinga (møteleder og sekretær)

Barn som tildeles plass, beholder plassen til den blir sagt opp. Det er anledning til å søke 2, 3, 4 eller 5-dagersplass (heldagsplass).

Søknad om opptak skjer på fastsatt skjema.

Opptak annonseres i barnehagen, på kommunens hjemmeside, oppslag på oppslagstavler rundt i kommunen.

Søknadsfrist ca. 15 april.

Barnehageåret er fra ca. 15. august til 15. august året etter.

Opptak i barnehagene blir gjort en gang i året i april med virkning fra 15. august samme år. Under særskilte vilkår kan man på søknad få plass med frist 15. november og med virkning fra 1. januar neste kalenderår. Tildeling av plasser forutsetter ledige plasser.

Opptaksområdet for plass i barnehage er alle barnehagene i Steigen, tildelingen av plass er uahengig hvor man bor, men med omsyn til kriteriene i §10 i denne forskrift.

§ 10 Opptakskriterier

Rett til barnehageplass § 12a Barnehageloven:

«Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.»

Videre står det i § 13. Prioritet ved opptak

«Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter lov om barneverntjenester §§ 4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd, har rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.»

Ved tildeling av barnehage skal opptaksutvalget ta nødvendig omsyn til rimelig geografisk nærhet.

Barn med særskilt behov skal ha prioritet ved opptak, dersom barnet etter en sakkyndig vurdering er funnet å kunne ha nytte av oppholdet i barnehagen.

Det legges til grunn en helhetlig vurdering av barnets situasjon.

Ved sammensetning av barnegruppa tas det hensyn til barn med spesielle behov, aldersfordeling og kjønn.

5-åringene prioriteres.

Det tas hensyn til at søsken bør få tilbud i samme barnehage.

Ved opptak til plasser for barn over 3 år, må barnet være fylt 3 år senest 31. desember i opptaksåret.

§ 11 Klage

I forbindelse med 1. opptak av barnehageplasser, settes det av 10 % av plassene. Disse holdes ledig inntil klagebehandlingen er avsluttet. Opptaksutvalget behandler klagene ved 2.opptaket. **Dersom klagene ikke tas til følge, skal de behandles av et partssammensatt faglig utvalg utpekt av rådmannen. Leder av utvalget er Oppvekstleder som da er saksbehandler.**

§ 12 Åpningstider - ferier

Barnehagen i Steigen er et heltidstilbud.

Kultur- og oppvekstavdelinga fastsetter åpningstidene.

Barnehagen *holder stengt 6 dager som benyttes til planlegging.*

Julaften er barnehagene stengt

Nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag er barnehagene åpne til kl. 12.00.

I forbindelse med langhelgene jul og påske, sender avdelingene ut spørreskjema til foreldrene om hvordan de vil bruke dagene

Barnehageruta fastsettes for hvert barnehageår.

Barna skal ha minst 1 mnd. ferie fra barnehagen i løpet av året, hvorav 3 av ukene skal tas i hovedferieperioden (1.juni - 31. sept.).

Hver barnehageavdeling stenger i 3 uker om sommeren. Det er da mulig å overføre barn til en annen avdeling, hvis ikke stengingstiden passer inn. Innen april måned sendes det ut beskjed om hvilke tidsrom de enkelte avdelinger holder sommerstengt.

Innen 1. mai skal foreldrene ha bestemt ferie i hovedferieperioden. De 6 planleggingsdagene barnehagen er stengt, kan regnes av på barnas ferie.

§ 13 Betaling/søskenmoderasjon.

Betaling skjer etter satser som er fastsatt av Steigen kommune. Betalingen skal skje månedsvis til kommunekassen.

Fast plass betales for 11 måneder pr. år. Juli er betalingsfri måned.

Ved misligholdelse av betalingsplikten, avgift ikke innbetalt innen 1 måned etter forfall og betalingsutsettelse ikke er innvilget, gis de foresatte skriftlig melding om at barnet mister plassen dersom betaling ikke skjer innen 14 dager. Kopi sendes *styrer i barnehagen*. Før nytt opptak vurderes, må gammel gjeld gjøres opp.

Full kontingent for eldste barn.

Endringer i flg. St. melding nr 28. av 2. april 2004, gjeldende fra 1. august 2004.

Søskenmoderasjon m. m. :

30% moderasjon for 2. barn i barnehage, og 50% mod. for 3. barn.

§ 14 Permisjon, endring og oppsigelse av plass.

De foresatte kan si opp plassen /endre den med minst **1 måneds varsel**, beregnet til den 1. i påfølgende måned. Oppsigelsen/endringen skal være skriftlig og stiles til Oppvekstavdelinga. Det må betales for opphold i oppsigelsestida.

Det er anledning til å søke permisjon uten betaling fra faste barnehageplasser for minimum 6 mndr. og maksimum 1 år. Permisjon kan kun gis innenfor samme barnehageår og ut barnehageåret med minst 1 måneds varsel beregnet til den 1. i påfølgende måned. Permisjoner utover dette kan bli vurdert på særskilt grunnlag.

§ 15 Kosthold

Steigenbarnehagen forholder seg til statens veiledninger med hensyn til kosthold og måltider. I overensstemmelse med Rammeplanen og i samarbeid med hjemmet vil man legge vekt på at barnehagen bør:

- Legge til rette for minimum to faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag med medbrakt eller servert mat
- Sette av god tid til hvert måltid, minimum 30 minutter til å spise, slik at barna får i seg tilstrekkelig med mat
- Legge til rette for å kunne spise frokost for de barna som ikke har spist frokost hjemme
- Ha maksimum 3 timer mellom hvert måltid. Noen barn, særlig de yngste, kan ha behov for å spise oftere
- Legge til rette for at de voksne tar aktivt del i måltidet og spiser sammen med barna
- Legge til rette for et godt fungerende og trivelig spisemiljø
- Sørge for god hygiene før og under måltidene og ved oppbevaring og tilberedning av mat
- Ivareta måltidenes pedagogiske funksjon
- Maten bør varieres over tid og gi varierte smaksopplevelser
- Måltidene bør settes sammen av mat fra følgende tre grupper: Gruppe 1: Grovt brød, grove kornprodukter, poteter, ris, pasta etc. Gruppe 2: Grønnsaker og frukt/bær Gruppe 3: Fisk, annen sjømat, kjøtt, ost, egg, erter, bønner, linser etc.

- Plantemargarin og olje bør velges framfor smør og smørblandede margarintyper
- Drikke til måltidene bør være skummet melk, ekstra lettmelk eller lettmelk
- Vann er tørstedrikk mellom måltidene, og bør også tilbys til måltidene
- Mat og drikke med mye tilsatt sukker bør unngås
- De fleste markeringer og feiringer bør gjennomføres uten servering av søt og fet mat og søt drikke

Barnehagen må ha informasjon om mat allergier /intolleranse fra foreldre /foresatte og barnehagen vil innhente denne informasjonen.

§ 16 Internkontroll

Barnehagene er underlagt forskrifter om internkontroll som følger Lov om arbeidsmiljø, helse, brannvern m. fl. *Styrer* skal sørge for at barnehagene har egne rutiner og sjekklister for kontroll med og oppfølging av sikkerhet.

§ 17 Bruk av barnehagens lokaler

Barnehagens lokaler kan leies ut utenom åpningstidene. *Styrer avgjør* slike søknader. Leievilkår i henhold til kommunestyrets bestemmelser.

§ 18 Unntak fra vedtektenes bestemmelser

Formannskapet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra disse, med unntak av de forhold som er slått fast i Lov om barnehagen.

§ 19 Vedtektsendring. Vedtektsendringer gjøres i kommunestyret innenfor gjeldende lov om barnehager.

§ 20 Iverksetting av vedtektenes bestemmelser

Vedtektene trer i kraft f.o.m. Endring behandlet i Formannskapet *i sak*
Behandlet og godkjent i kommunestyret *0 i sak* /0 .

Med vennlig hilsen
Steigen kommune

Vegard Danielsen
Leder oppvekst

FLATØY FYR - GJENOPPBYGGING AV NAUST - FINANSIERING

Saksbehandler: Gunnar Svalbjørg
Arkivsaksnr.: 06/737

Arkiv: G/BNR 084/002

Saksnr.: Utvalg

3/14 Steigen formannskap

6/14 Steigen kommunestyre

Møtedato

06.02.2014

19.02.2014

Forslag til vedtak:

Steigen kommunestyre godkjenner at kostnadene ved gjenoppbygging av naust på Flatøya finansieres ved bruk av bundet fond for Flatøya. Det forutsetter at det bygges i hht. byggetillatelse innenfor et budsjett på kr 300 000,-.

Behandling/vedtak i Steigen formannskap den 06.02.2014 sak 3/14

Vedtak:

Enstemmig som innstillingen.

Saksutredning:

Steigen kommune forvalter det statlig sikrede friluftsområdet Flatøya med Flatøy fyr i hht. avtale med staten. Venner av Flatøy fyr står for daglig drift og vedlikehold av fyret etter avtale med kommunen. Venneforeningen ønsker nå å gjenoppbygge et naust som i sin tid sto nede ved kaia. Steigen kommune har fått tilskudd til restaurering av Flatøy fyr fra daværende direktoratet for naturforvaltning. Det gjenstår ca. kr 600 000,- av tilsagnet som er gitt til restaurering. Tilskuddet omfatter ikke gjenoppbygging av naustet, slik at det må finansieres på annen måte. Steigen kommune besluttet tidlig at refundert mva fra tilskuddet/kostnadene med restaureringen på Flatøya, skulle settes på et bundet fond og tilbakeføres til tiltak i Flatøya friluftsområde (det samme er senere gjort med Hjartøya friluftsområde). Fondet har p.t. en beholdning på ca. kr. 360 000,-. Kostnadene med gjenoppbygging av naustet, inkludert transport, men med fratrekk for noe dugnad er budsjettert til ca. kr 275 000,- inkl. mva. Byggesaksgebyr etc. kommer i tillegg.

Bakgrunn:

Det foreligger tillatelse fra Nordland Fylkeskommune ved kulturminner i Nordland til tiltaket, da Flatøy fyr er fredet som kulturminne. Staten som grunneier har gitt sitt samtykke til å gjenoppbygge naustet gjennom godkjenning av forvaltningsplan for Flatøya. Dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen og kommuneplanens arealdel vil behandles av plan- og ressursutvalget så snart saken har vært på høring. Byggetillatelse vil deretter bli behandlet på vanlig måte.

Vurdering:

Flatøy fyr er åpnet for allmennheten og kan leies av alle. Det gjenstår allikevel mye arbeid på Flatøya. Venneforeningen har lenge ønsket å gjenoppbygge naustet for å ha en lagerplass for materialer og utstyr ved kaia, og plass for lettbåt og ATV sommerstid. Denne saken handler om finansiering av naustet og om det er rett å bruke Flatøyfondet til naust. Det legges her vekt

på at venner av Flatøy fyr gjennom den avtale som er inngått med Steigen kommune har gjort og gjør en svært god jobb med å restaurere fyret samt å tilrettelegge det for allmennhetens bruk. Når et enstemmig styre i venneforeningen går inn for at de ønsker å bruke deler av fondet til å bygge naust bør det tillegges stor vekt, da de kjenner behovet på Flatøya best.

**RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV KOMMUNAL UTLEIEBOLIG I
STEIGEN KOMMUNE**

Saksbehandler: Inge Albriksen
Arkivsaksnr.: 14/139

Arkiv: J48

Saksnr.: Utvalg
7/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
19.02.2014

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar retningslinjer for tildeling av kommunal utleiebolig i Steigen kommune.

Rådmannen v/husutleienemnda gis fullmakt til å utarbeide leiekontrakt i tråd med retningslinjene og husleieloven, søknadsprosedyrer og rutiner for tildeling, samt husordensregler for kommunale boliger.

Saksutredning:

Husutleienemnda har etterlyst klarere retningslinjer og regler for hvordan og i hvilken prioritet kommunale boliger skal tildeles søkere. Samtidig er det behov for revidering av husleiekontraktene, slik at disse blir i tråd med nye retningslinjer og endringene i husleieloven som kom i 2009.

På denne bakgrunn har rådmannen fått utarbeidet forslag til nye retningslinjer der blant annet formål og målgruppe er nærmere definert. Det har også vært viktig å få med hvordan husutleienemnda bør prioritere ved tildeling av bolig ettersom antall kommunale boliger er begrenset. Nødvendige prioriteringer er komplettert med mer detaljerte kriterier for tildeling.

Vurdering:

Med bakgrunn i et uttrykt behov fra husutleienemnda anbefaler rådmannen at forslag til retningslinjer for tildeling av kommunal utleiebolig vedtas av kommunestyret.

Vedlegg: Foreslåtte retningslinjer

Retningslinjer for tildeling av kommunal utleiebolig i Steigen kommune.

1. Generelt

Bolig er i utgangspunktet et privat ansvar. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-7 fastslår imidlertid at kommunen har et ansvar for å bistå personer som har problem med å komme seg inn på boligmarkedet, og dermed bidra til at alle har et godt og trygt sted å bo.

2. Virkeområde

Disse retningslinjene legges til grunn for tildeling og søknadsbehandling av kommunale utleieboliger i Steigen kommune. Retningslinjene gjelder ikke for tildeling av omsorgsboliger, trygdeboliger, m.m. som tildeles på et helsefaglig grunnlag. Slik tildeling behandles administrativt/av inntaksnemnda på Steigentunet.

3. Formål og målgruppe

Kommunale utleieboliger er et virkemiddel for å bistå vanskeligstilte i boligmarkedet, og er som hovedregel å betrakte som midlertidig hjelp. Som målgruppe regnes:

- Vanskeligstilte på boligmarkedet
- Flyktninger som mottas av Steigen kommune etter bosetningsvedtak
- Ansatte i Steigen kommune

4. Prioriteringer

Leie av kommunale boliger er strengt behovsprøvd. Ved prioritering mellom søkere skal det legges vekt på opplysninger om søkeres personlig forhold og bosituasjon. I vurdering av hvilken bolig som kan tildeles, må det legges vekt på søkeres behov, og det må tas hensyn til eksisterende bomiljø der det er ledig bolig.

Tildeling skjer på grunnlag av behov, og ikke etter ansiennitet. Dersom det skjer vesentlige endringer i søkeres behov eller andre særlige forhold inntreffer, vil prioritet endres uavhengig av ansiennitet.

5. Kriterier for tildeling av kommunal bolig

Vurderingen ved tildeling av kommunal bolig er ikke knyttet opp mot et lovverk eller statlig retningslinjer, men skal bygge på en individuell skjønnsmessig vurdering.

Følgende generelle krav må være oppfylt for at søker kan innvilges kommunal bolig:

- Søker må være over 18 år og skal være registrert med bostedsadresse i Steigen kommune det siste året.
- Kravet om bostedsadresse gjelder ikke flyktninger og tilflytta nyansatte i Steigen kommune som ikke disponerer egen bolig.
- Husstandens samlede årsinntekt må normalt ikke overstige de til enhver tid gjeldende inntektsgrensene for Husbankens bostøtte.

Tildeling av boliger til flyktninger skjer i samarbeid med flyktningtjenesten hos NAV.

Dersom kravene over er oppfylt, skal følgende momenter vurderes og vektas i forhold til den enkelte søker:

- For å få tildelt kommunal bolig må søker være uten mulighet til å skaffe seg egnet bolig på egen hånd i det private marked.
- Andre spesielle forhold som tilsier at søker har særskilt behov for en stabil bosituasjon.
- Søkers boevne må vurderes. Med "boevne" menes at søker selv klarer å ta vare på seg selv, betale husleie, følge husordensreglene og husleieloven og holde en viss orden i boligen.
- For å få tildelt kommunal bolig må nåværende bolig være uegnet.
- Har søkeren fått tilbud om bolig fra kommunen tidligere og takket nei uten begrunnet årsak, kan dette medføre at søkeren ikke får nytt tilbud om kommunal bolig.
- Har søkeren tidligere misligholdt husleie til kommunen, misligholdt leiekontrakten eller ikke fulgt husordensreglene for tildelt bolig, kan dette medføre at søkeren ikke får tildelt ny kommunal bolig.
- Grovt mislighold av tidligere leiekontrakt, som f.eks. skade eller hærverk på boligen, vil medføre at søker ikke får tildelt ny bolig.

Tildeling skjer etter individuell vurdering av søkers behov, samt gjeldende retningslinjer.

6. Andre bestemmelser

Utleieboliger tildeles i regelen med en tidsbegrenset leiekontrakt på 3 år. Søknad om fornyelse av leiekontrakt vurderes på grunnlag av søkerens behov og må fremstilles senest 3 måneder før kontraktens utløp.

Søknad om bytte av tildelt kommunal bolig skal vurderes etter samme prosess og kriterier som beskrevet over. Normalt kan det vurderes å innvilge bytte av bolig en gang.

Søkere som blir tildelt kommunal utleiebolig skal, i de tilfeller hvor man kommer under inntektskravet, søke Husbanken om bostøtte. Ved eventuelt mislighold av husleiekravet, har kommunen rett til å kreve bostøtten fra Husbanken transportert til kommunen.

7. Råd og veiledning

Søkere til kommunal bolig skal få tilbud om råd og veiledning om alternative løsninger for sitt boligbehov. Virkemidler i denne sammenheng kan for eksempel være Husbankens lån og tilskuddsordninger for kjøp av egen bolig, rehabilitering/utbedring av nåværende bolig m.m.

8. Saksgang

Søknad om bolig sendes Steigen kommune, v/servicekontoret. Rådmannen v/husutleienemnda har ansvar for saksbehandling og tildeling av kommunal bolig etter disse retningslinjene.

Tildelings- og vedtaksmyndighet etter disse retningslinjer ligger til husutleienemnda, som foretar prioritering mellom søkere og hvilken bolig som kan tildeles. Nemnda består av representanter fra bygg-/eiendom (PUD), servicekontoret og NAV kommune. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av servicekontoret.

Ved tildeling av konkret bolig skriver sekretariatet husleiekontrakt med søker, og foretar en gjennomgang av kontraktens innhold og husordensregler for den aktuelle boligen. Bygg-/ eiendom avtaler overlevering av nøkler til boligen, og *nøkler utleveres først når bygg-/eiendom har fått husleiegaranti, evt. dokumentasjon på innbetalt depositum.*

Dersom det ikke er ledig bolig av den type søker er innstilt til, gis det opplysning i vedtaket om at han/hun settes på venteliste for passende bolig.

Vedtak om tildeling av bolig vil bli trukket tilbake dersom det under saksbehandlingen, eller etter at vedtak er fattet kommer fram opplysninger som ville medført at det ville blitt gitt avslag på søknaden ved første gangs behandling.

9. Avslag og klageadgang

Avslag på søknad om leie av kommunal utleiebolig og avslag på fornyelse av leiekontrakt i kommunal utleiebolig skal være skriftlig begrunnet med opplysning om klageadgang, klagefrist, samt adressat for klage. Så fremt avslaget opprettholdes av husutleienemnda etter klage, oversendes klagen uten opphør til Formannskapet som kommunens klagenemnd, jfr. Forvaltningsloven § 28. Når en klage er behandlet skal resultatet av behandlingen meddeles klager. Det er ikke klageadgang på klagenemndas vedtak.

Dersom søker avslår tilbud om relevant bolig, vil søker som hovedregel bli vurdert uaktuell for tildeling av kommunal bolig.

Avslag på søknad om bytte av kommunal utleiebolig kan ikke påklages.

INVITASJON TIL DELTAGELSE I MULIGHETSSTUDIE - BRUS BODØREGIONENS UTVIKLINGSSKAP

Saksbehandler: Roy Hanssen
Arkivsaksnr.: 13/1199

Arkiv: 026

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
65/13	Steigen kommunestyre	17.12.2013
8/14	Steigen kommunestyre	19.02.2014

Forslag til vedtak:

1. Steigen kommune ønsker å delta i mulighetsstudien «Salten – nordområdenes hovedstad» på vilkår om at alle aktuelle utredningstema for en endret kommunestruktur nå koordineres og tas opp, at det søkes om en samlet økonomisk støtte til det forestående arbeidet og at utredningsarbeidet organiseres og styres i tråd med kommunelovens aktuelle bestemmelser.
2. Det forutsettes at Regionrådet har en koordinerende rolle i styringa av prosjektet og at de deltakende kommunene blir representert i styringsgruppa.

Behandling/vedtak i Steigen kommunestyre den 17.12.2013 sak 65/13

Behandling:

Saken utsatt.

Bakgrunn:

Fra Bodøregionens Utviklingsselskap AS (BRUS) har alle Saltenkommunene, samt Røst, Værøy, Tysfjord og Rødøy, fått invitasjon til deltakelse i mulighetsstudien «*Salten – nordområdenes hovedstad*».

Invitasjonen med tilhørende søknad om delfinansiering ble overlevert i forbindelse med møtet i Salten Regionråd i november då.

BRUS er eid av ca. 25 større virksomheter i Salten, vokser raskt og beskriver seg selv som landets eneste private næringsutviklingsselskap.

Saksutredning:

BRUS var invitert til siste møte i Salten Regionråd, som ble avholdt på Kjerringøy 21.-22. november. Av innkallingen fremgår at BRUS skulle presentere selskapet og sine tanker om en storkommune i Salten, sett fra et næringslivsperspektiv. Innstilling til vedtak var at man tok orienteringen til etterretning. Vedtaket ble annerledes siden det ikke bare ble gitt en presentasjon, men at man også ble utfordret til å slutte seg til mulighetsstudiet.

Regionrådets enstemmige vedtak:

1. *Salten Regionråd tar presentasjonen til orientering.*
2. *Salten Regionråd stiller seg positiv til å delta i mulighetsstudien «Salten – nordområdenes hovedstad» - En mulighetsstudie med hovedfokus på næringsmessige utfordringer. Saken oversendes de enkelte kommuner for videre behandling og tilslutning.*
3. *Salten Regionråd vil supplere denne kunnskapsinnhentingene med andre utredninger som;*
 - *ivaretar andre samfunnsperspektiver*
 - *ser på alternative modeller for organisering av kommunene i Salten.*

Kommunestyret utfordres til å ta stilling til mulighetsstudien og til kommunens andel av kostnadene, men også å drøfte oppfølging av regionrådets vedtak i punkt 3.

Rett etter regionrådsmøtet fikk kommunene en korrigert invitasjon og anmodning om å slutte seg til arbeidet. I invitasjonen gjør BRUS det klart at deres fokus er å bidra til økt næringsaktivitet. BRUS mener at en storkommune vil kunne gi mer tyngde i næringsarbeidet og økte muligheter til å realisere større prosjekter og nyetableringer.

Studien forventes å belyse fordeler og ulemper ved en storkommune og det bes om tilsvarende på anmodningen før årsskiftet. BRUS gjør det klart at studien vil bli gjennomført med de kommunene som slutter seg til arbeidet.

Prosjektet er ikke spesifisert med fremdriftsplan, detaljbudsjett eller tydelig organisering, men det beskrives at arbeidet skal ledes av en styringsgruppe der alle kommunene og regionrådet er representert. Slik vi forstår det skal BRUS ha tre navngitte personer med i ei arbeidsgruppe som får særskilt utredningsansvar. Vi oppfatter at organiseringen av arbeidet kan påvirkes av kommunene.

Det forventes at studien vil koste 2 til 2 ½ millioner kroner og at denne finansieres med 1/3 fra BRUS, 1/3 fra departementet og 1/3 fra kommunene og regionrådet. For Steigen sin del antas dette å utgjøre ca. kr. 20.000.

Saksutredning:

På den ene side kan en kommunal tilslutning til studien ses som prinsipielt uheldig og et avvik i forhold til kommunelovens bestemmelser om hvem som har utredningsansvar.

Videre at BRUS har en næringsmessig egeninteresse i en større kommunestruktur og kanskje i tillegg at dette ikke kan anses å ha karakteren av en utredning nettopp fordi man på forhånd er så tydelig på ønsket løsning, nemlig at en storkommune er best.

På den andre siden må vi konstatere at næringslivet påvirker politikken på både lokalt og regionalt nivå og at den næringsmessige utviklingen er viktig og kanskje avgjørende for

samfunnsutviklingen. Kommunene kan ut fra en slik betraktning velge hvilket syn man har og hvilken tilnærming man vil ta til det som nå er i ferd med å skje.

BRUS er i ferd med å organisere seg og de er motiverte for å gjøre en innsats. De kommunene som slutter seg til arbeidet kan få en direkte stemme inn i utredningen, de andre må nøye seg med å kommentere den fra utsiden. BRUS sitt syn og konklusjoner vil således bli en del av beslutningsgrunnlaget for alle som senere skal bidra til å trekke konklusjoner. Rådmannen vil derfor anbefale at Steigen blir med og å bidrar til å sette vilkår framfor å stå utenfor.

I arbeidet med å utrede fremtidig kommunestruktur vurderes den næringsmessige tilnærmingen som viktig, men også andre tema må vies betydelig oppmerksomhet. Det er ikke gitt hvordan regionrådets vedtak, punkt 3. skal følges opp og det er heller ikke kommet klare signaler om dette fra sekretariatet eller leder. På dette området vil vi tro at det materialet Salten Regionråd allerede har, vil kunne benyttes. Det synes likevel åpenbart at dette må gjennomgås på nytt og oppdateres. Men både når det gjelder fremdrift og ressursbruk, vil vi tro at summen av det initiativet som er kommet fra BRUS og det eksisterende utredningsmaterialet, gjør at Salten som enhet vil kunne få frem et aktuelt materiale som gir grunnlag for lokal-, regional- og sentralpolitiske konklusjoner tidligere enn øvrige regioner i Nordland. Vi vet at debatten er godt i gang i hele landet.

Oppsummering:

Vi må forutsette at departementet ikke vil gi støtte til utredning av en alternativ kommunestruktur uten at dette støttes av de berørte kommuner og uten at alle aktuelle tema utredes. Vi må videre forutsette at enkeltkommuner ikke oppnår departemental støtte til utredninger med bare lokalt fokus og vi må kunne forutsette at også fylkeskommunen kan trekkes inn i det forestående arbeidet idet de sentralpolitiske signalene entydig går i retning av ny oppgavefordeling og nye strukturer.

Etter rådmannens syn kan regionrådet slikt sett utgjøre en hensiktsmessig utredningsansvarlig arena. Kommunestyret anbefales å drøfte dette og eventuelt å sette organisatoriske vilkår for hvordan både denne konkrete saken og oppfølgingen av punkt 3. i regionrådets vedtak kan håndteres. BRUS sitt initiativ kan ses som formålstjenlig for alle berørte parter, men regionrådet/kommunene og eventuelt fylkeskommunen bør forsøke å enes om hvordan man kan beholde en utredningsmessig uavhengighet til arbeidet. Og det bør lages en samlet søknad om statlig støtte til arbeidet.

På denne bakgrunnen vil rådmannen anbefale å støtte invitasjonen fra BRUS.

Vedlegg:

Invitasjonen fra BRUS

Til kommunene i Salten

Tysfjord/Rødøy/Røst/Værøy Kommune

INVITASJON TIL DELTAKELSE I MULIGHETSSTUDIE «SALTEN – NORDOMRÅDENES HOVEDSTAD» - En mulighetsstudie med hovedfokus på næringsmessige utfordringer

Viser til gjennomgang og presentasjon på møte i Salten Regionråd den 21/11-13. Denne invitasjonen erstatter invitasjon utdelt i regionrådsmøtet.

Bodøregionens Utviklingsselskap eies av 25 større bedrifter i regionen – og 6 nye aksjonærer er på vei inn. De nye bedriftene har sin virksomhet i Gildeskål/Beiarn/Fauske/Saltdal/Steigen. Bedriftene bak BRUS omsetter for ca. 8,6 mrd kr og har ca. 3000 ansatte. Bedriftene har bredt geografisk og bransjemessig nedslagsfelt og er Norges eneste private næringsutviklingsselskap. BRUS er således en meget tung stemme for det regionale næringslivet

BRUS har som visjon for vår region – «en nasjonal vekst-region med 110 000 innbyggere.»

BRUS skal drive aktivt og oppsøkende utviklingsarbeid med sikte på økt verdiskaping, økt nyskaping og økt konkurransekraft i Salten/Bodøregionen.

For å få økt næringsaktivitet mener BRUS at en storkommune i et utvidet Salten vil kunne gi mer tyngde i næringsarbeidet og økt mulighet til å realisere prosjekter og nyetableringer.

Det er svært viktig med et nært og godt samarbeid mellom næringsliv og kommune for å få til felles mål.

BRUS ønsker derfor å invitere kommunene og regionrådet til samarbeid og deltakelse i en mulighetsstudie om fordeler og ulemper ved en storkommune i Salten. Mulighetsstudien skal ha et særlig fokus på næringslivets behov og rammevilkår for å bidra til å skape utvikling og vekst.

Vi ber hver kommune gi et tilsvarende svar før årsskiftet om deltakelse i mulighetsstudien.

Vedlagt følger også presentasjon av organisering av mulighetsstudien, som skal styres av en styringsgruppe hvor alle deltakende kommuner og regionrådet er representert. BRUS har foreløpig oppnevnt Odd Emil Ingebrigtsen (leder) og Morten Jakhelln fra BRUS. I tillegg Odd Henriksen (Fauske/Stortinget) og Gunnar Skjelvik (Gildeskål/SNU).

Prosjektet vil ha en ramme på MNOK 2-2,5. Finansieringen av prosjektet tenkes gjennomført med 1/3 BRUS, 1/3-50 % fra KMD og resterende fra Salten regionråd/kommunene. Som fordelingsnøkkel mellom de deltakende kommunene foreslås folketallet. Mulighetsstudien tenkes gjennomført med de kommunene som beslutter å være med.

Vi tror mulighetsstudien og prosessen rundt vil sette regionen på det nasjonale kartet som en offensiv og mulighetsorientert region.

Mulighetsstudien vil kunne gi viktige fakta i forhold til fremtidige muligheter og ulemper, med hovedfokus på de næringsmessige utfordringene som igjen har avgjørende betydning for den sentrale samfunnsutviklingen. Målet med studien er at den skal bidra til å gi viktige innspill til kommunenes beslutningsgrunnlag i forhold til hvilken retning man ønsker å gå i forhold til de varslede reformer innen regionen.

Tilbakemelding bes sendt til odd.emil@gmail.com innen 31/12-13.

Bodø 20/11-13

Tord Kolstad/s/

Styreleder

Odd Emil Ingebrigtsen

Direktør

ANSETTELSE AV NY RÅDMANN I STEIGEN KOMMUNE

Saksbehandler: Dag Robertsen
 Arkivsaksnr.: 14/134

Arkiv: 410

Saksnr.: Utvalg
 9/14 Steigen kommunestyre

Møtedato
 19.02.2014

Forslag til vedtak:

Steigen Kommunestyre vedtar å ansette Torben Marstrand som ny rådmann i Steigen kommune. Tiltredelse i stillingen vil være etter nærmere avtale.

Ansettelsen skjer i henhold til gjeldende lov- og avtaleverk.

Saksutredning:

Det ble i Steigen kommunestyre sak 47/13 vedtatt å iverksette prosess med ansettelse av ny rådmann i Steigen kommune:

Det iverksettes snarest prosess for rekruttering og ansettelse av ny rådmann. Ansvar for praktisk gjennomføring av prosessen delegeres til et ansettelsesutvalg bestående av følgende:

- *Ordfører Asle Schrøder*
- *Opposisjonsleder Thor Holand*
- *Tillitsvalgtrepresentant*
- *Personalleder*

Ansettelsesutvalget får fullmakt til å gjennomføre ansettelsesprosessen med utlysning, vurdering og utvelgelse av kandidater. Formannskapet er utvalgets drøftingspartner underveis i prosessen. Endelig tilsetting foretas av kommunestyret.

Ansettelsesutvalget får fullmakt å vurdere eventuelle avtaler om konsulentbistand innenfor en ramme på kr 50.000,-. Ordfører er kommunens kontaktperson i prosessen. Personalleder er sekretær i utvalget.

Stillingen ble lyst ut offentlig i aviser, både landsdekkende-, region-, og lokalaviser. I tillegg Kommunal rapport og ukeavisen Ledelse. Stillingen har vært ute på ulike nettsteder inkludert Jobbnorge.no som er kommunens faste nettsted for utlysning og rekruttering av ledige stillinger. Utlysningen var offentlig fra ca medio november med søknadsfrist 31. desember 2013. Det er 14 søkere til stillingen:

1. Torben Marstrand, Steigen
2. Jan Erik Halvorsen, Nesbru
3. Kjetil Skjeie, Risør
4. Glenn Holm, Fredvang

5. Peter de Beche, Bekkestua
6. Inge Johan Albriktsen, Steigen
7. Eva Larsen, Kvalsund
8. Geoffrey James Armstrong, Volda
9. Tordis Sofie Langseth, Steigen
10. Jan- G Myrvang, Fauske
11. Berit Nilsen, Harstad
12. Roger Andreassen, Bodø
13. Cornell Edward Power, Hundvåg
14. Steinar Stallerud, Steigen

Ansettelsesutvalget plukket ut 5 av søkerne til første intervjurunde:

- Torben Marstrand
- Inge Johan Albriktsen
- Eva Larsen
- Geoffrey James Armstrong
- Tordis Sofie Langseth

Formannskapet gjennomførte et ekstraordinært møte på nyåret for å kunne gi innspill om uttaket og den planlagte videre prosess. Formannskapet gav sin klare støtte til utvalgets arbeid.

Intervjuene ble gjennomført 7. og 8. februar i Bodø. Det var leid inn ekstern konsulent til intervjuarbeidet. Konsulenten var Kjell Dahl som kommer fra firma Dahl & Johnsen ANS. Konsulenten har ikke vært med på selve innstillingen av søkerne, men har hatt som oppgave å legge forholdene best mulig til rette for ansettelsesutvalgets beslutning.

Etter gjennomført intervju av de utvalgte søkerne og intervju av referanser, ble Torben Marstrand enstemmig innstilt til den ledige stillingen som rådmann i Steigen kommune.

Det er ikke gjennomført rangering av resterende, aktuelle søkere på stillingen. Dersom Torben Marstrand ikke skulle bli ansatt i kommunestyrets møte, eller takke nei til tilbudet, må det vurderes en ny gjennomgang av de aktuelle søkerne til stillingen som rådmann.

Vedlegg:

Utlysningstekst
Offentlig søkerliste

Steigen kommune

Steigen kommune har ca. 2600 innbyggere, og ligger nord for Bodø, ut mot Vestfjorden. Næringslivet domineres av landbruk, fiske og aquakultur. Kommunen har mange muligheter for rekreasjon og friluftsliv. Et rikt kulturliv, godt utbygd skole- og barnehagetilbud gjør kommunen til et godt sted å bo.

RÅDMANN

Da vår rådmann etter mange år ønsker å gå over i annen stilling i Steigen kommune, søker vi hans etterfølger.

Rådmannens ansvar blir å drifte og utvikle organisasjonen på en optimal måte.

Hovedoppgaver:

- Lede innovasjon og endringsprosesser som bidrar til å skape effektiv og god kvalitet i tjenesteproduksjon.
- God økonomistyring.
- Bidra til at de folkevalgte kan fylle sin rolle gjennom klare prioriteringer og politiske valg.
- Utvikle en arbeidsgiverstrategi med hensyn til god rekruttering og kompetansebygging.
- Skape god samhandlingskompetanse i organisasjonen og ut mot eksterne samhandlingsaktører.
- Utvikle kommunens lederskap og rådmannens lederteam
- Utvikle strategier for å skape god samfunns- og næringsutvikling i Steigen.

For å nå kommunens målsetting ønsker vi en tydelig leder som er opptatt av utviklingsarbeid og kan sette mål og strategier, vedtak og planer ut i handling.

Steigen kommune satser stort på å skape en felles lederkompetanse og gjennomfører pr tiden et lederprogram som går over ett år.

Har du høyere relevant utdanning og ledererfaring, og ønsker å ta fatt på disse oppgavene, håper vi du søker stillingen som rådmann hos oss.

Kontaktperson for stillingen er: Personalleder Dag Robertsen, mobil 48117145 og ordfører Asle Schrøder 97655708. Skriftlig søknad med CV leveres ved å klikke på link på denne siden: "Søk stillingen". Søknadsfrist er satt til 31. desember 2013.

Vi ønsker ikke å bli kontaktet av annonseselgere.

Jobbnorge-ID: 97874, Søknadsfrist: 31.12.2013

Offentlig søkerliste

97874 - RÅDMANN

ID	Navn	Alder	Nåværende stilling	Kommune	Kjønn
1	Torben Marstrand	41	Økonomisjef	Steigen	Mann
2	jan erik halvorsen	59	advokat	asker	Mann
3	Kjetil Skjeie	50	selvstendig	Risør	Mann
4	Glenn Holm	61	Daglig leder i Vestvågøy Boligstiftelse	Vestvågøy	Mann
5	Peter de Besche	52	Havarisjef	Bærum	Mann
6	Inge Johan Albrigtsen	59	Kommunalsjef	Steigen	Mann
7	Eva Larsen	49	Personalleder	Kvalsund	Kvinne
8	Geoffrey James Armstrong	47	ass. rådmann/personal- og organisasjonssjef	Volda	Mann
9	Tordis Sofie Langseth	48	Avdelingsleder	Steigen	Kvinne
10	Jan-G. Myrvang	59	Seniorrådgiver kommunalavdelingen Fylkesmannen i Nordland	Fauske	Mann
11	berit Nilsen	57	miljøterapeut	Harstad	Kvinne
12	Roger Andreassen	52	Prosjektleder hos Fylkesmannen i Nordland	Bodø	Mann
13	Cornell Edward Power	61	Seniorrådgiver i direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap. (Underlagt Justis og beredskapsdepartementet)	Stavanger	Mann
14	Steinar Stallerud	55	Driftsoperatør	Steigen	Mann